

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้
ประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้ง
นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย และโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านกุดน้ำใส อัตราเวลาเรียน
2. หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. การอ่านและการเขียนสระ
4. การเขียน
5. แบบฝึกทักษะ
6. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้
7. การหาคุณภาพของนวัตกรรม
8. หลักการ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
9. ความพึงพอใจ
10. บริบทของโรงเรียนบ้านกุดน้ำใส
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 11.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 11.2 งานวิจัยต่างประเทศ
12. กรอบแนวคิดการวิจัย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ผู้ค้นคว้าได้ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1. วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็น มนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและ เป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและ การศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ได้เต็มตามศักยภาพ

2. หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและ มาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และ คุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับ การศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตาม อักษรสัศย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

3. จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิด อย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการ

เปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

6. มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมอง และ พหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะ มาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่ การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

7. ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3)
2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

8. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์ เพื่อสังคมสามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิต ทางด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตนเองได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัยความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และนักศึกษา วิชาทหาร

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

9. ระดับการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนบุคคล มีทักษะในการคิดวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิด

แก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4–6) การศึกษาระดับนี้เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิด ขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ

10. การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมได้ตามความพร้อมและจุดเน้น โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสภาพของผู้เรียน ดังนี้

1. ระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละ ไม่เกิน 1 ชั่วโมง

2. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมง ต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6) ให้จัดเวลาเรียนเป็น รายภาค มีเวลาเรียน วันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1 - 22)

ทำไมต้องเรียนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ถือเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย ภาษาไทยมีความสำคัญหลายประการ เช่น เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจและความต้องการต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข ภาษาไทยยังใช้ในการแสวงหาความรู้

ประสบการณ์ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด การวิเคราะห์
วิจารณ์และสร้างสรรค์ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทาง
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทาง
เศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณีและ
สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการ
สื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริงดังนี้

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์
ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่ง
ที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดตามอักษรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและ
รูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การ
เขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดง
ความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ
ทั้งเป็นทางการและ ไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้
ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของ
ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล
แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบท
เห่ บทร้องเล่น ของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอด
ความรู้สึกลึกซึ้ง ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงาม
ของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

สาระการเรียนรู้ 5 สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน 5
มาตรฐาน ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้
ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดง ความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติ ของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและ วรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับ เหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบาย จากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่และแผนภูมิ อ่านหนังสือ อย่างสม่ำเสมอและมีมารยาทในการอ่าน

มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีมารยาทในการเขียน

เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดง ความคิดความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำ หรือ พูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ ขอบคำในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่าย ๆ

แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้องอธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวน โวหาร จากเรื่องที่อ่านเข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่าง ๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่านและเห็นคุณค่าสิ่งที่ย่าน

มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำ แต่งประโยคและเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความย่อความจดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน

พูดแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดู โฆษณาอย่างมีเหตุผล พูดตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่าง ๆ อย่างชัดเจน พุดรายงานหรือประเด็นสั้นกว่าจาก การฟัง การดู การสนทนาและพูดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการดูและพูด

สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ สำนวน คำพังเพยและสุภาษิต รู้และเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ชนิดของประโยค คำภาษาถิ่นและคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างเหมาะสม แต่งประโยค แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี 11

เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน ร้องเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดได้

ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 สาระที่ 1 การอ่าน
 มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้
 ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
ป.1	1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้น ๆ	1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้น ๆ
	2. บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน	2. บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน
	3. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	3. การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น - นิทาน
	4. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่อ่าน	- เรื่องสั้น ๆ - บทร้องเล่นและบทเพลง
	5. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน	5. เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
	6. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน	6. การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	7. บอกความหมายของเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์สำคัญที่มักพบเห็นใน	7. การอ่านเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ประกอบด้วย - เครื่องหมายสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
	ชีวิตประจำวัน	- เครื่องหมายแสดงความปลอดภัยและแสดงอันตราย
8.	มีมารยาท ในการอ่าน	8. มารยาทในการอ่าน เช่น - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน - ไม่ทำลายหนังสือ

ตารางที่ 2 ตารางวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
ป.1	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด	1. การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	2. เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่าย ๆ	2. การเขียนสื่อสาร - คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน - คำพื้นฐานในบทเรียน - คำคล้องจอง - ประโยคง่าย ๆ
	3. มีมารยาทในการเขียน	3. มารยาทในการเขียน เช่น - เขียนให้อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า - ไม่ขีดเขียนในที่สาธารณะ - ใช้ภาษาเขียนเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคล

จากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการ

ปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านกุดน้ำใส พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส ที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาคือ และประกอบอาชีพ โดยมุ่งหวังให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อีกทั้งมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต และมีคุณภาพได้มาตรฐานสากลเพื่อการแข่งขัน ในยุคปัจจุบัน ดังนั้นหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านกุดน้ำใส พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงประกอบด้วยสาระสำคัญของหลักสูตรแกนกลางสาระความรู้ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนท้องถิ่น และสาระสำคัญที่สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติม โดยจัดเป็นสาระการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐานตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายปีในระดับประถมศึกษา เป็นรายภาคในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ความสำคัญ

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านกุดน้ำใส พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในการจัดมวลงประสพการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้พัฒนาให้บรรลุถึงคุณภาพตามมาตรฐานในการพัฒนาเยาวชนของชาติ นอกเหนือจากการใช้เป็นแนวทาง หรือข้อกำหนดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษาแล้ว หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านกุดน้ำใส พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่พัฒนาขึ้นยังเป็นหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายให้ครอบคลุม หุมชน

องค์กรในท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและเอกชนเข้าร่วมจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีแนวทางสำคัญที่สถานศึกษากำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนาน และความเพลิดเพลินในการเรียนรู้เปรียบเสมือนเป็นวิธีสร้างกำลังใจ และเร้าให้เกิดความก้าวหน้าแก่ผู้เรียนให้มากที่สุด มีความรู้สูงสุด ผู้เรียนทุกคนมีความเข้มแข็ง ความสนใจ มีประสบการณ์ และความมั่นใจ เรียนและทำงานอย่างเป็นอิสระและร่วมใจกัน มีทักษะในการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น รู้ข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีสื่อสาร ส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้ อยากเห็น และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล

2. หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคม และวัฒนธรรม พัฒนาหลักการในการจำแนกระหว่างถูกและผิด เข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตน ความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน พัฒนาหลักคุณธรรมและความอิสระของผู้เรียน และช่วยให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ สามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรมขึ้น มีความเสมอภาค พัฒนาความตระหนัก เข้าใจ และยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก สร้างให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูล เป็นอิสระ และมีความรับผิดชอบ

ลักษณะของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส พุทธศักราช 2553

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่สถานศึกษาได้พัฒนาขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น โดยยึดองค์ประกอบหลักสำคัญ 3 ส่วนคือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น และสาระสำคัญที่สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติม เป็นกรอบในการจัดทำรายละเอียดเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนด เหมาะสมกับสภาพชุมชนและท้องถิ่นและจุดเน้นของสถานศึกษา โดยหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านกุดน้ำใส พุทธศักราช 2553 ที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะของหลักสูตร ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรเฉพาะของสถานศึกษาโรงเรียนบ้านกุดน้ำใส สำหรับจัดการศึกษาในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระดับการศึกษาเป็น 2 ระดับ คือ

ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3)

2. มีความเป็นเอกภาพ หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรของสถานศึกษาสำหรับให้ครูผู้สอนนำไปจัดการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย โดยกำหนดให้

2.1 มีสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาใช้เป็นหลักเพื่อสร้างพื้นฐานการคิด การเรียนรู้ และการแก้ปัญหา ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2.2 มีสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ คักยภาพการคิดและการทำงานประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาอังกฤษ

2.3 มีสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม โดยจัดทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติมตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับ โครงสร้างเวลาเรียน สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ความต้องการของผู้เรียน และบริบทของสถานศึกษา

2.4 มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างการเรียนรู้ นอกจากสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และการพัฒนาตนตามศักยภาพ

2.5 มีการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานระดับต่าง ๆ เพื่อเป็นเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำรายละเอียดสาระการเรียนรู้ และจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพในชุมชน สังคม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. มีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานเป็นตัวกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการกำหนดมาตรฐานไว้ ดังนี้

3.1 มาตรฐานหลักสูตร เป็นมาตรฐานด้านผู้เรียนหรือผลผลิตของหลักสูตรสถานศึกษา อันเกิดจากการได้รับการอบรมสั่งสอนตาม โครงสร้างของหลักสูตร

ทั้งหมดใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบคุณภาพโดยรวมของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรในทุกระดับ และสถานศึกษาต้องใช้สำหรับการประเมินตนเองเพื่อจัดทำรายงานประจำปีตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการกำหนดแนวปฏิบัติในการส่งเสริม กำกับ ติดตาม ดูแล และปรับปรุงคุณภาพ เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

3.2 มีตัวชี้วัดชั้นปีเป็นเป้าหมายระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจง และมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน เป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน ตรวจสอบพัฒนาการผู้เรียน ความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ และเป็นหลักในการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์จากการศึกษาในระบบ นอก ระบบ และตามอัธยาศัย

3.3 มีความเป็นสากล ความเป็นสากลของหลักสูตรสถานศึกษา คือมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ ภาษาอังกฤษ การจัดการสิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีคุณลักษณะที่จำเป็นในการอยู่ในสังคมได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การเสียสละ การเอื้อเฟื้อ โดยอยู่บนพื้นฐานของความพอดี ระหว่างการเป็นผู้นำ และผู้ตาม การทำงานเป็นทีม และการทำงานตามลำพังการแข่งขัน การรู้จักพอ และการร่วมมือกันเพื่อสังคม วิทยาการสมัยใหม่ และภูมิปัญญาท้องถิ่น การรับวัฒนธรรมต่างประเทศ และการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยการฝึกฝนทักษะเฉพาะทาง และการบูรณาการในลักษณะที่เป็นองค์รวม

4. มีความยืดหยุ่น หลากหลาย หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านกุดน้ำใส เป็นหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำรายละเอียดต่าง ๆ ขึ้นเอง โดยยึดโครงสร้างหลักที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นขอบข่ายในการจัดทำ จึงทำให้หลักสูตรของสถานศึกษามีความยืดหยุ่น หลากหลาย สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความเหมาะสมกับตัวผู้เรียน

5. การวัดและประเมินผลเน้นหลักการพื้นฐานสองประการคือการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน โดยผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและ

ประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

วิสัยทัศน์

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักการที่สำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มี

ความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับ ผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาตามหลักสูตร ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเองมี วินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นใน วิธีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และ พัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้ มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส พุทธศักราช 2553 ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะของ ตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ประสพการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและ สังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับ ข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มี ประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การ คิดสังเคราะห์ การคิด อย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อ

นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนือง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านกุดน้ำใส พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ
9. กตัญญูทุกเวที

วิสัยทัศน์

โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส เป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาภาคบังคับให้ประชากรวัยเรียนในเขตบริการของโรงเรียนอย่างทั่วถึง มีคุณธรรมนำความรู้ และมีคุณภาพตามมาตรฐาน

พันธกิจ

1. พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ให้มีความรู้และทักษะตามหลักสูตร มีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่องให้มีความรู้ความสามารถมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพครู

3. จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้มีความสะอาดร่มรื่นเป็นธรรมชาติ และมีความปลอดภัย

4. พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์ (Goals)

1. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีสัมมาคารวะ รู้รักสามัคคีและรู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

2. นักเรียนมีความรู้ และทักษะ รักการเรียนรู้ รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และสามารถพัฒนาตนเองได้

3. นักเรียนมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสุขภาพจิตดีสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. ครูมีความรู้ ความสามารถและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. โรงเรียนมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ เป็นที่ยอมรับและพึงพอใจของชุมชน (โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส. 2553 : 1-10)

ตารางที่ 3 โครงสร้างและอัตรเวลาการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส พุทธศักราช 2553 ระดับชั้นประถมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม	เวลาเรียน ระดับประถมศึกษา					
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
กลุ่มสาระการเรียนรู้						
ภาษาไทย	240	240	240	200	200	200
คณิตศาสตร์	200	200	200	160	160	160
วิทยาศาสตร์	80	80	80	80	80	80
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	80	80	80	80	80	80
ประวัติศาสตร์	40	40	40	40	40	40
สุขศึกษาและพลศึกษา	80	80	80	80	80	80
ศิลปะ	80	80	80	80	80	80
การทำงานอาชีพและ เทคโนโลยี	40	40	40	80	80	80
ภาษาต่างประเทศ	40	40	40	80	80	80
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	880	880	880	880	880	880
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120	120	120	120	120	120
1. กิจกรรมแนะแนว	40	40	40	40	40	40
2. ลูกเสือ – เนตรนารี	40	40	40	40	40	40
3. กิจกรรมชุมนุม	40	40	40	40	40	40
4. กิจกรรมเพื่อสังคม	6	6	6	14	14	14
และสาธารณประโยชน์						
รายวิชาเพิ่มเติม	เพิ่มในวิชาภาษาไทย					
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	1,000 ชั่วโมง/ปี					

*หมายเหตุ ผู้เรียนทำกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์แทรกในกิจกรรมลูกเสือ

การอ่านและการเขียนสระ

การอ่าน

1. ความหมายของการอ่าน

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านได้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2531 : 917) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า อ่าน ก. ว่าตามตัวหนังสือ, ออกเสียงตามตัวหนังสือ, ดูหรือเข้าใจความจากตัวหนังสือ; สังเกต หรือ พิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ ; คิด นับ (ไทยเดิม)

ศรีรัตน์ เจิงกลิ่นจันทร์ (2538 : 2) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า หมายถึงเป็นการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และนำความคิดและ นำไปใช้ประโยชน์ตัวอักษรเป็นเครื่องมือแทนคำพูด และคำพูดเป็นเพียงที่ใช้แทนของจริงอีกที หนึ่ง เพราะฉะนั้นหัวใจของการอ่านจึงอยู่ที่การเข้าใจความหมายคำ

เปลื้อง ณ นคร (2538 : 12) ให้ความหมายของการอ่านว่า หมายถึง การ ถ่ายทอดความคิดจากหนังสือของผู้ประพันธ์ไปยังผู้อ่าน ผู้ประพันธ์ต้องการให้ ผู้อ่านได้ใช้ ความคิดความรู้สึกของตนสามารถตีความของหนังสือได้

วรรณี โสมประยูร (2539 : 121) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การ อ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษร หรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ รับรู้ และ เข้าใจความหมายของคำ หรือสัญลักษณ์ โดยแปลออกเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิด และ ความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และผู้อ่านสามารถนำความหมายนั้น ๆ ไปใช้ ประโยชน์ได้

กรมวิชาการ (2546 : 7) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ ดังนี้ การอ่าน หมายถึงการแปลความหมายของตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ ความคิด และเกิดความ เข้าใจเรื่องที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียน เขียน ผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิด หรือสาระจาก เรื่องราวที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549 : 118-121) กล่าวว่า การอ่านมีหลาย ความหมายขึ้นอยู่กับผู้สนใจและผู้เกี่ยวข้องว่าจะให้ความหมายอย่างไร โดยแบ่งความหมายของ การอ่านไว้หลายส่วน ดังนี้

1. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของกระบวนการ หมายถึง ลำดับขั้นที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความและเรื่องราวของสารที่ผู้อ่านสามารถบอกความหมายได้
2. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ หมายถึง การสอนอ่านเพื่อให้เข้าใจหลักจิตวิทยาพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย จัดสื่อการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของเด็ก
3. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาษาศาสตร์ หมายถึง การสอนอ่านจะต้องเข้าใจเสียง ฐานที่เกิดเสียงของพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ เข้าใจหลักภาษาและการใช้ภาษา เพื่อนำหลักการเหล่านั้นมาสอนอ่านและเข้าใจความหมายได้ถูกต้อง
4. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการศึกษา หมายถึง การนำหลักจิตวิทยามาใช้ทางการศึกษา เช่น ความพร้อมของการอ่าน ความสนใจ แรงจูงใจ การเสริมแรง และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพิจารณาการจัดกิจกรรมการอ่าน
5. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาด้านการจำและการลืม หมายถึง การที่ผู้อ่านสามารถจดจำเรื่องและเก็บไว้ในสมอง ถ้ามีโอกาสเล่าให้ผู้อื่นฟังก็สามารถเล่าได้ถูกต้อง แต่การที่ผู้อ่านจะจำข้อความที่อ่านได้ก็จะต้องเข้าใจความหมายของคำ หน้าที่ของคำ อีกทั้งสามารถแยกพยัญชนะ สระตัวสะกด และวรรณยุกต์ออกจากกันได้ อีกประการหนึ่งผู้อ่านจะจำเรื่องได้มากหรือน้อยยังขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้อ่านที่มีต่อเรื่องนั้นด้วย

โศภิต พันธุ์วิริยะกุล (2552 : 8) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านหมายถึงการแปลความหมายจากสัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปแบบ ตัวอักษร คำ และข้อความที่เขียนหรือพิมพ์ขึ้นมา โดยใช้สายตาสัมผัสตัวอักษร รับรู้ และเข้าใจความหมาย จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การอ่านเป็นการแปลความความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่ต้องใช้สายตาสัมผัส โดยแปลออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และผู้อ่านสามารถนำเอาความหมายนั้น ๆ ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้

2. ความสำคัญของการอ่าน

กองทัพ เคลือบพนิชกุล (2539 : 87) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านให้ประโยชน์แก่ตนเอง ทั้งในความรู้ การศึกษาค้นคว้า ความเพลิดเพลิน และความจรรโลงใจ เป็นการช่วยพัฒนาทั้งบุคลิกภาพและหน้าที่การงาน การอ่านให้ประโยชน์แก่สังคม ทั้งความเป็นอยู่ในสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองกับการสืบทอดวัฒนธรรม

นภดล จันทร์เพ็ญ (2542 : 74) การอ่านมีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่มีหนังสือให้เลือกอ่านได้มากมาย การอ่านช่วยให้เราสามารถหาความรู้ ความบันเทิงสร้างเสริมประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่ชีวิต ทั้งการศึกษา อาชีพการงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

วรณี โสมประยูร (2542 : 121) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ หากอ่านไม่ได้การเรียนการสอนย่อมพบอุปสรรคอย่างใหญ่หลวง พฤติกรรมในการเรียนของเด็กจะเปลี่ยนไป หงอยเหงา เก็บกดหรือมีจะนั้นจะแสดงออกต่าง ๆ ในลักษณะทดแทนปมด้อยเหล่านี้ก็มี ครูจำเป็นต้องเอาใจใส่ช่วยเหลือแก้ไข (ช่อมเสริม) ตั้งแต่เริ่มอ่านบทเรียนแรกทันที

2. เด็กที่อ่านได้ย่อมได้รับการยอมรับ สามารถร่วมเรียนเล่นกับเพื่อน ๆ ได้ ดิตรงกันข้าม การที่เด็กมีอุปสรรคในการอ่านย่อมขาดความอบอุ่น ขาดความมั่นใจตนเอง

3. การอ่านได้อ่านเป็น เป็นที่ส่งเสริมให้เด็กได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ทั้งนี้ไม่ว่าโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาใดในโลกก็ไม่อาจจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด การอ่านจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่เด็กจะค้นคว้าเพิ่มเติมได้อย่างจุใจหรือตามความจำเป็นของเด็กเหล่านั้นได้ดี

4. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการประกอบธุรกิจ การปรับปรุงอาชีพ เมื่อพ้นวัยประถมศึกษาอาจเรียนรู้จากกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนได้อีกทางหนึ่ง

กานต์มณี ศักดิ์เจริญ (2546 : 89) สรุปความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินชีวิต เพราะการอ่านมีส่วนช่วยสร้างความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ผู้ใดมีความสามารถในการอ่านหนังสือเป็นพิเศษ มักจะมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในอาชีพและในชีวิตมากกว่าคนที่ได้น้อยและอ่านช้า

จากความสำคัญดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การอ่านเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ และรับข่าวสารจากสื่อที่เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ และเพื่อความบันเทิงที่มีความสำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน

3. จุดมุ่งหมายของการอ่าน

วรณี โสมประยูร (2539 : 127-128) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการอ่านไว้ว่าการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นในชีวิต การอ่านแต่ละครั้ง จะมีความมุ่งหมายแตกต่างกันออกไป ถ้าผู้อ่านตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านแต่ละครั้งไว้ จุดมุ่งหมายของการอ่านมีดังนี้

1. การอ่านเพื่อค้นหาความรู้เพิ่มเติม เช่น อ่านตำรา อ่านสารคดี
2. การอ่านเพื่อความบันเทิง เช่น อ่าน นวนิยาย อ่านการ์ตูน อ่านวรรณคดี
3. การอ่านเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น อ่านหนังสือประเภทชวน

หัวต่าง

4. การอ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง เช่น อ่านสารคดี อ่าน

ประวัติศาสตร์

5. การอ่านเพื่อวิเคราะห์ วิจัย จากข้อมูลที่ได้ เช่น อ่านข่าว

6. การอ่านเพื่อหาประเด็นว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นของจริง

เช่น การอ่านคำโฆษณาต่าง ๆ

7. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น อ่านบทความใน

วารสาร

8. การอ่านเพื่อปฏิบัติตาม เช่น การอ่านคำสั่ง อ่านคำแนะนำ อ่านคู่มือใน

การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า

9. การอ่านเพื่อออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน มีน้ำเสียงเหมาะกับเนื้อเรื่อง

และเหมือน คำพูด เช่น อ่านบทละครต่าง ๆ

จ.วิวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 23-25) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการอ่าน

ดังนี้

1. อ่านเพื่ออยากรู้อยากเห็น และรู้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ (Information) อัน

เป็นความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์

2. อ่านเพื่อแก้ปัญหา

3. อ่านเพื่อความรู้ และเพื่อการศึกษา

4. อ่านเพื่อค้นคว้า และวิจัย (Research)

5. อ่านเพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพ

6. อ่านเพื่อรักษาสุขภาพ เป็นโรคต่าง ๆ ควรจะรักษาตัวอย่างไร

7. อ่านเพื่อปรับปรุงอาชีพ

8. อ่านเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน เป็นการหาความสนุกสนานเพลิดเพลิน

โดยไม่ต้องไปดูภาพยนตร์ ละคร โทรทัศน์ ฯลฯ

9. อ่านเพื่อแก้เหงา หรืออ่านเพื่อฆ่าเวลา

10. อ่านเพื่อไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543 : 5 - 6) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายเฉพาะของการอ่านดังนี้

1. ตอบสนองอารมณ์ที่ผู้อ่านพอใจ
2. ช่วยให้พบกับความต้องการในชีวิตประจำวัน เพราะการอ่านจะช่วยชดเชยอารมณ์ที่ขาดหายไป และช่วยตอบสนองความต้องการในส่วนของอารมณ์หรือความรู้สึกที่ต้องการติดตามเรื่องที่ได้รับฟังจากผู้อื่น
3. ส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ โดยอาศัยแนวทางจากเรื่องี่อ่าน
4. ส่งเสริมให้มีความกระตือรือร้นในการอ่านเรื่องอื่น ๆ เพิ่มขึ้น
5. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดของสมอง
6. ช่วยให้มีความรู้เพิ่มขึ้น สามารถใช้ประกอบการเรียนวิชาอื่น ๆ
7. รู้จักสถานที่ที่ไม่สามารถเดินทางไปเยือนแต่สามารถหาประสบการณ์ได้จาก การอ่านมีความคิดเป็นอิสระในการเลือกเรื่องที่จะอ่าน มีความเฉลียวฉลาดโดยอาศัยความรู้และแนวคิดจากการอ่านไปสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่นได้
8. เป็นการใช้เวลาพักผ่อน
9. ช่วยให้เกิดความสนใจเรื่องใหม่ ๆ
10. ส่งเสริมการฝึกทักษะการอ่านจากขั้นพื้นฐาน ไปสู่ขั้นที่สูงขึ้น
11. เป็นการฝึกให้มีระดับความคิดสูงขึ้น
12. เปิดเผยความลึกลับในเรื่องราวบางอย่างที่ผู้อ่านยังไม่เคยรู้มาก่อน
13. ช่วยให้มีสุขภาพจิตดีขึ้น
14. ช่วยให้มีความคิดแตกฉานมากขึ้น
15. ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีน้ำใจนักกีฬา
16. นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาแก้ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและเรื่องส่วนตัว
17. ส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ร่วมกับผู้เขียน
18. ส่งเสริมให้ผู้อ่านสามารถเผชิญหน้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ด้วยความเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้น

19. พัฒนาคุณค่าทางสังคมโดยอาศัยความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์มากยิ่งขึ้นช่วยให้ผู้อ่านมีหูตากว้างไกลยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านมีบทบาทสำคัญสำหรับใช้กำหนดแนวทางในการอ่าน โดยเลือกใช้ให้เหมาะกับเวลา และ โอกาส รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ส่งเสริมให้มีความกระตือรือร้น มีความสร้างสรรค์ ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น สามารถนำทักษะการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสวงหาความรู้ความบันเทิงด้วยตนเอง จะช่วยให้การอ่านประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

4. ประเภทของการอ่าน

การแบ่งประเภทของการอ่านจะช่วยให้ครูผู้สอนตระหนักถึงขอบข่ายการอ่านเป็นอย่างดีซึ่งนักการศึกษาหลายท่านกล่าวในลักษณะคล้าย ๆ กัน ดังนี้

อัมพร สุขเกษม (2520 : 7 - 8) ได้สรุปลักษณะสำคัญของการอ่านในใจและการอ่านออกเสียงไว้ดังนี้

1. การอ่านในใจ มีลักษณะดังนี้

- 1.1 เป็นการถ่ายทอดตัวอักษรออกเป็นความคิดโดยตรง
- 1.2 ทราบความหมายได้รวดเร็วกว่า และจับใจความสำคัญได้

มากกว่าเพราะอ่านผ่านผลความไปเร็ว ๆ ได้

1.3 เป็นการอ่านเพื่อตนเอง

- 1.4 เข้าใจเรื่องราวได้เร็ว เพราะเลือกอ่านเฉพาะตอนที่สำคัญ

2. การอ่านออกเสียง มีลักษณะดังนี้

- 2.1 เป็นการถ่ายทอดตัวอักษรออกมาเป็นเสียง และถ่ายทอดเสียง

ออกมาเป็นความคิด

- 2.2 การอ่านต้องอ่านทุกตัวอักษร จะอ่านตอนใดตอนหนึ่งผ่าน ๆ

ไปไม่ได้

- 2.3 เป็นการอ่านเพื่อผู้ฟัง

- 2.4 ถ้าอ่านไม่เข้าใจจะอ่านย้อนกลับไปกลับมาทำให้น่าเบื่อ

ทรงพันธ์ วรรณมาศ (2524 : 1 - 2) ยังได้กล่าวถึงแบบในการอ่านว่ามี 2 แบบ คืออ่านแบบชีวิตประจำวัน และอ่านแบบนักวิชาการหรือนักศึกษาอ่านแบบชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย

1. การอ่านนิตยสาร ผู้อ่านต้องอ่านโดยไม่ต้องเก็บรายละเอียด อ่านเอาใจความสำคัญเท่านั้น การอ่าน อ่านซ้ำ ๆ ไม่ต้องรีบเร่ง และจริงจัง

2. การอ่านวารสาร อ่านตามความต้องการที่ค้นคว้า และต้องอ่านอย่างพิถีพิถัน นอกจากนี้ยังต้องอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เนื้อหานำมาวิเคราะห์ ใช้ในการค้นคว้า

3. อ่านหนังสือพิมพ์ จะต้องอ่านอย่างพิเคราะห์ และพิจารณา

4. การอ่าน นวนิยาย จะต้องอ่านให้ได้ความเพลิดเพลิน อันประกอบด้วย การพิจารณาความคิดอันมีเหตุผล และจับแก่นของเรื่องจากผู้แต่งได้

5. การอ่านสารคดี จะต้องอ่านได้อย่างรวดเร็ว ไม่ต้องท่องจำ มีวิธีการอ่าน ดังนี้

5.1 อ่านผ่านอย่างรวดเร็ว และมีสมาธิ ได้แก่ การอ่านแบบอ่านในใจทีละหน้าเพื่อให้ได้เนื้อความสมบูรณ์

5.2 อ่านคำนำ เพราะคำนำแสดงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ซึ่งชี้ให้เห็นความสำคัญของเนื้อหา ตลอดจนให้เห็นความเป็นมาของหนังสือ

5.3 อ่านเอาใจใส่ เพราะถ้าอ่านผ่านไปเรื่อย ๆ โดยไม่เข้าใจแล้วจะไม่สามารถสรุปได้อ่านแบบนี้ทุกคนอ่านไม่หมด อ่านได้เฉพาะคน ขึ้นอยู่กับภูมิหลังของผู้อ่านแต่ละคน ซึ่งต้องอ่านอย่างอดทน และแสวงหาข้อเท็จจริง โดยการอ่านแต่ละบรรทัด การอ่านประเภทนี้ได้แก่ การอ่านตำรา ซึ่งประกอบด้วย

1. อ่านทั่ว ๆ ไปอย่างกว้าง ๆ คลุมเนื้อเรื่อง และเนื้อหา โดยทำความเข้าใจกับเนื้อหาซึ่งจะทำให้ผู้อ่านอ่านตำราได้อย่างถูกต้อง รู้จักใช้เมื่อต้องการศึกษา

2. อ่านอย่างวิเคราะห์ คือ เพื่อเข้าใจเนื้อหาส่วนรวมอย่างกว้าง ๆ แล้วก็เลือกอ่านแต่ละหัวข้ออย่างมีวิจารณญาณ (วินิจฉัยสาร) สามารถจัดความ และสาระได้

การอ่านแบ่งตามวิธีอ่านได้ 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ การอ่านในใจ และการอ่านออกเสียง ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ (บันลือ พฤษะวัน, 2530 : 80)

1. การอ่านในใจ คือ การอ่านไม่ออกเสียงหรืออ่านเงียบ (Silent Reading) เวลาอ่านในใจจะไม่ใช้อวัยวะที่ช่วยในการออกเสียงเคลื่อนไหวเลย คงใช้เฉพาะสายตากวาดไปบนตัวอักษร นัยน์ตารับภาพแล้วส่งสัญญาณผ่านประสาทตาไปยังประสาทสมองให้รับรู้เพื่อจดจำ และตีความต่าง ๆ ออกมา การอ่านในใจจึงเป็นการอ่านที่มุ่งจะเก็บใจความให้ถูกต้องรวดเร็ว ผู้อ่านสามารถรับรู้เรื่องราวจากการอ่านในใจได้เร็วกว่าการอ่านออกเสียง จึงเป็นการอ่านเพื่อให้

ตนเองเท่านั้นที่รับรู้แต่เพียงผู้เดียว การอ่านในใจจึงใช้พลังงานในการอ่านน้อยกว่าการอ่านออกเสียงแต่ได้ปริมาณมากกว่า เมื่อพูดถึงการอ่านคนทั่วไปจึงหมายถึง การอ่านในใจนั่นเอง

2. การอ่านออกเสียง การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านให้เกิดเสียงดัง (Sound Reading) คือการเปล่งเสียงตามตัวอักษร ถ้อยคำ และเครื่องหมายต่าง ๆ ที่เขียนไว้ออกมาให้ถูกต้องชัดถ้อยชัดคำ และเป็นที่เข้าใจแก่ผู้ฟังคั้งนั้น การอ่านออกเสียงผู้อ่านจะต้องอาศัยการทำงานที่สัมพันธ์กันระหว่างสายตาสมองและอวัยวะในการออกเสียง กล่าวคือ ผู้อ่านจะต้องใช้สายตากวาดไปบนตัวอักษรครั้งละหนึ่งวรรค และต้องแบ่งใจความไว้แปลงความคิดเป็นเสียง แล้วจึงเปล่งเสียงออกมาให้ตรงตามความหมายของถ้อยคำ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจข้อความที่ได้ยิน ผู้อ่านเปล่งเสียงออกมา

จากการศึกษาประเภทของการอ่าน พอสรุปได้ว่า การอ่านมีสองประเภท คือการอ่านในใจซึ่งเป็นการถ่ายทอดตัวอักษร ออกเป็นความคิดโดยตรง เป็นการอ่านเพื่อตัวผู้อ่านเองผู้อ่านจะได้รับประโยชน์มาก หรือน้อยขึ้นอยู่กับระดับความสามารถของผู้อ่านแต่ละคน และการอ่านออกเสียง ซึ่งเป็นการถ่ายทอดตัวอักษรออกมาเป็นเสียง และถ่ายทอดเสียงออกมาให้ผู้ฟัง อาจใส่อารมณ์ให้เหมาะกับเนื้อเรื่อง นอกจากนี้ยังมีการอ่านแบบชีวิตประจำวัน และอ่านแบบนักวิชาการซึ่งการอ่านแต่ละประเภทต้องใช้ให้เหมาะสมกับ โอกาส

5. การสอนทักษะการอ่าน

การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ที่สำคัญที่สุด การฝึกฝนการอ่านทำให้เป็นผู้รอบรู้ สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ประพนธ์ เรืองณรงค์. 2545 : 2 - 66) ได้กล่าวถึง การอ่านที่ครูควรฝึกให้ผู้เรียน วิธีที่ใช้ในการสอนอ่าน และเทคนิคการสอนที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

5.1 การอ่านที่ครูควรฝึกให้ผู้เรียน

5.1.1 การอ่านเพื่อความรู้อย่างเข้าใจ เป็นการอ่านที่มีความสำคัญ เพราะเมื่อผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน โดยสามารถเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านมากขึ้น ก็จะเป็นหนทางนำไปสู่ความสำเร็จทุกสาขาวิชา รวมทั้งในการดำเนินชีวิตประจำวัน นอกจากนี้จะเข้าใจความหมายของคำและเข้าใจในเรื่องที่อ่านแล้ว การเข้าใจสำนวน โวหาร ทั้งการพรรณนา การบรรยายการเปรียบเทียบต่าง ๆ จะช่วยให้มีความลึกซึ้งในการอ่านมากยิ่งขึ้นอีกทั้งเป็นการทะนุบำรุงส่งเสริมวัฒนธรรมทางภาษาที่ดึงมไปสู่นุชนรุ่นหลังสืบไป การอ่านเพื่อความรู้อย่างเข้าใจในถ้อยคำ สำนวน โวหาร มีรายละเอียดดังนี้

1) ถ้อยคำ อาจเป็นคำโดด ๆ หรือเป็นถ้อยคำสองคำสามคำในลักษณะที่เป็นคำศัพท์ยาก หรือคำศัพท์เฉพาะวงการต่าง ๆ ถ้อยคำเหล่านี้ต้องอาศัยการตีความ หรือต้องอาศัยการดูจากข้อความแวดล้อมคำนั้น ๆ (บริบท) ก็จะทำให้เข้าใจความหมายขึ้น

2) สำนวน เป็นถ้อยคำกะทัดรัด สละสลวย มีความหมายลึกซึ้ง กินใจ และมีความหมายในเชิงเปรียบเทียบ สำนวนรวมไปถึงสุภาษิต คำพังเพย คำขวัญ

3) โวหาร หมายถึง ชั้นเชิงสำนวนแต่งหนังสือหรือสำนวนที่เล่นเป็นสำบัดสำนวน โวหารอาจแบ่งเป็นพรรณนา การบรรยาย การเปรียบเทียบ

5.1.2 การอ่านเพื่อสรุปใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อสรุปใจความสำคัญหรือเก็บสาระสำคัญของเรื่อง จะต้องมีความสามารถที่จะเข้าใจ และแยกแยะให้ได้ว่า ข้อความใดประโยคใดเป็นส่วนสำคัญของเรื่อง และส่วนใดเป็นส่วนปลีกย่อย การอ่านเพื่อสรุปใจความสำคัญเป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่อง โดยมีขั้นตอน คือ การอ่านเร็วหรืออ่านในใจคร่าว ๆ พอให้เข้าใจเรื่อง อ่านเก็บรายละเอียดเพื่อทบทวนเนื้อหา ผึก หรือคิดตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบ หาประโยคใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า และการเรียบเรียง ให้เป็นสำนวนภาษาของตนเองหลักการอ่านเพื่อสรุปใจความมีขั้นตอน ดังนี้

1) อ่านเร็ว เป็นการอ่านคร่าว ๆ อ่านเรื่องตั้งแต่ต้น จนจบให้พอเข้าใจเรื่อง

2) อ่านเก็บรายละเอียด เป็นการอ่านทบทวนอีกครั้ง ตั้งคำถามจากเรื่องราวใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม หรือใคร ที่ไหน เมื่อไร และผลที่ได้รับคืออะไร

3) ตอบคำถาม โดยนำคำตอบมาเรียงใหม่ด้วยสำนวนภาษาของนักเรียนการตอบคำถามอาจตอบด้วยวาจาหรือเขียนก็ได้ ถ้าหากนักเรียนตอบคำถามได้ทุกข้อก็สามารถจับใจความได้วิธีการสรุปใจความสำคัญมีดังนี้

(1) หาประโยคใจความสำคัญและประโยคใจความสำคัญรองแต่ละย่อหน้า

(2) เมื่อได้ประโยคใจความสำคัญแล้วให้พิจารณาหาส่วนที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง โดยตัดส่วนที่ไม่จำเป็นออก ถ้าเรื่องเป็นร้อยกรองให้ถอดความเป็นร้อยแก้วก่อน

(3) เรียบเรียงใหม่เป็นสำนวนภาษาของตนเอง

5.1.3 การอ่านในใจ มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้อ่านหนังสือได้เร็ว และเป็นการศึกษาเร็วในการอ่าน เพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลินจาก

การอ่านการอ่านในใจในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะต้องฝึกบ่อย ๆ ขั้นตอนของการอ่านในใจอย่างมีประสิทธิภาพเบื้องต้น นั่นคือ อ่าน ได้คล่องแคล่ว รวดเร็ว ถูกต้อง ตอบคำถามได้ สรุปเรื่อง ได้วิเคราะห์ได้ นอกจากนี้จะต้องมีการปูพื้นฐานหรือมีการสร้างประสบการณ์ในการอ่านมาก่อนแล้วยังสามารถทำได้อีก 3 ขั้นตอน ที่เพิ่มเติมช่วยในการอ่านในใจได้ ดังนี้

- 1) อ่านสำรวจและตั้งคำถาม เป็นการอ่านสำรวจโดยอ่านบทเรียนคร่าวๆและกวาดสายตาเฉพาะตอนที่สำคัญ เป็นการอ่านเร็วและตั้งคำถาม
- 2) อ่านพินิจและตอบคำถาม เป็นการอ่านเรื่องอีกครั้งอย่างพินิจพิจารณาเพื่อหาคำตอบ จับประเด็นสำคัญ หารายละเอียดของเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ แล้วตอบคำถาม
- 3) อ่านโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเห็นความเกี่ยวข้องของเรื่องและจะนำไปให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านดียิ่งขึ้น เป็นการพัฒนาอ่านเพื่อความเข้าใจขึ้นมา อีกระดับหนึ่ง

5.1.4 การอ่านออกเสียง เป็นการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้และความเพลิดเพลินในการอ่านออกเสียงนั้นสามารถอ่านได้ทั้งแบบร้อยแก้วร้อยกรอง เช่น กลอนสี่กลอนแปด โคลงสี่สุภาพ เป็นต้น การรู้หลักของการอ่านที่ดีจะทำให้สามารถอ่านได้ถูกจังหวะลีลา และรู้จักใช้น้ำเสียงทำให้เกิดความซาบซึ้งในการอ่าน จุดมุ่งหมายของการอ่านออกเสียงเป็นการถ่ายทอดตัวอักษรออกมาเป็นเสียง เพื่ออ่านให้ผู้อื่นฟังหรือออกเสียงให้ผู้อื่นฟัง เช่น ผู้เรียนอ่านหนังสือให้ครูฟัง หรือนักข่าวอ่านข่าวให้ผู้ชมที่อยู่ทางบ้านฟัง เป็นต้น หรืออ่านเพื่อต้องการความไพเราะของเสียงของถ้อยคำ และเพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง เช่น การอ่านกลอนและทำนองเสนาะอ่าน โดยมีหลักการอ่านออกเสียง ดังนี้ การอ่านออกเสียงต้องอ่านให้ถูกต้องตามอักขรวิธีและอ่านออกเสียงให้ชัดเจน เช่น อ่านอักษรนำ อ่านคำที่มี รร (ร หัน) อ่านอย่างมีจังหวะที่ถูกต้องมีวรรคตอนที่ถูกต้อง และจะต้องอ่านได้คล่องแคล่วอีกด้วย เพื่อให้ผู้ฟังได้รับรู้ถึงความไพเราะจะต้องทำน้ำเสียงและกิริยาอาการให้สอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน ซึ่งกิริยาท่าทางจะช่วยสื่อให้เข้าใจเรื่องมากยิ่งขึ้นขณะเดียวกัน ผู้อ่านก็เพลินและได้อารมณ์ไปกับเรื่องที่อ่าน การอ่านออกเสียงที่ดี ถ้าผู้อ่านไม่มีประสบการณ์ในการอ่านมาก ผู้อ่านควรอ่านในใจสักครั้งหนึ่งก่อน เพื่อให้รู้เรื่องราวโดยตลอดของเรื่องที่อ่าน การทำเช่นนี้จะทำให้สามารถอ่านออกเสียงได้อย่างมั่นใจ เสียงดังฟังชัด มีทำนองมีจังหวะวรรคตอน และมีน้ำเสียงที่น่าฟังประโยชน์ในการอ่านออกเสียง การอ่านออกเสียงในแต่ละครั้ง หากผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจกับเนื้อ

เรื่องทีอ่านไปด้วยจะทำให้มีความรู้กว้างขวางขึ้น ซึ่งนอกจากจะเป็นการพัฒนาศักยภาพในการอ่านแล้วยังสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นการส่งเสริมชีวิตของคนให้สมบูรณ์ขึ้น

5.1.5 การอ่านเพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การแยกแยะ

ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นในเรื่องสำคัญที่จะต้องเรียนรู้ เพื่อเป็นทักษะเบื้องต้นของการวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจว่าสิ่งใดควรเชื่อ และสิ่งใดไม่ควรเชื่อ อันจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาของตนที่อาจจะต้องเผชิญกับการอ่านหนังสือ บทความ หรือข้อต่าง ๆ นั้น สิ่งหนึ่งที่ผู้อ่านจะพบ คือ ผู้เขียนมักจะสอดแทรกข้อคิดเห็นเพื่อเป็นการแสดงความคิดเห็นในข้อเสนอแนะซึ่งเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนคู่ขนานไปกับข้อเท็จจริงว่า ผู้เขียนจะต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์เพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น ข้อเท็จจริงมักเป็นเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ ข้อมูลสถิติ หรือสิ่งที่จะต้องมึหลักฐานมาสนับสนุน ยืนยันได้ มีความสมเหตุสมผล ส่วนข้อคิดเห็นจะเป็นความคิดเห็น ความรู้สึก หรือข้อสรุปที่ได้มาจากข้อเท็จจริงที่เป็นข้อคิดเห็นส่วนตัวของแต่ละคนขั้นตอนของการแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น มีดังนี้

- 1) จับใจความสำคัญเมื่ออ่านเรื่องหรือข้อความแล้วต้องพิจารณา

ใจความสำคัญให้ได้

- 2) แยกข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น โดยดูจากข้อเท็จจริงที่มี

หลักฐานอ้างอิงละข้อคิดเห็นที่เป็นการแสดงความคิดเห็น

5.1.6 การอ่านเพื่อวิเคราะห์หาเหตุผล คือ การแยกแยะเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นว่า มีที่มาที่ไปอย่างไร เพื่อทำความเข้าใจและเห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างซึ่งการอ่านเพื่อวิเคราะห์หาเหตุผลและผลต้องใช้กระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจ รวมทั้งการสรุปจากเรื่องที่อ่านเพื่อช่วยในการวิเคราะห์หาเหตุผลและผลต้องใช้กระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจ รวมทั้งการสรุปจากเรื่องที่อ่านเพื่อช่วยในการวิเคราะห์หาเหตุผลและผล การอ่านเพื่อวิเคราะห์หาเหตุผลเป็นกระบวนการใช้ความคิดในการอ่านเรื่อง คือ จะต้องแยกแยะให้ได้ว่า เรื่องที่อ่านนั้นอะไรเป็นเหตุอะไรเป็นผล และกระบวนการหรือวงจรของเหตุผลและผลนั้นมีที่มาและที่ไปอย่างไร เพื่อประโยชน์ในการแก้ปัญหาและหาข้อสรุป

5.1.7 การอ่านเพื่อตีความ คือ การอ่านเพื่อเข้าใจความหมาย และถอดความรู้ลึกหรือเจตนา หรือความตั้งใจของผู้เขียนที่ต้องการสื่อหรือบอกให้ผู้อื่นทราบ บางครั้งหรือบ่อยครั้งผู้เขียนไม่ได้บอกตรง ๆ ถึงเจตนาหรือความตั้งใจในการเขียนซึ่งต้องอาศัยในการตีความการอ่านเพื่อการตีความเป็นการอ่านที่ต้องใช้ความคิดพิจารณาว่า ผู้เขียนตั้งใจจะบอกอะไรแก่ผู้อ่านอาจจะเป็นการแนะนำสั่งสอน เตือนสติ ห้ามปราม หรือวัตถุประสงค์อื่น ซึ่ง

ผู้อ่านจะต้องมีประสบการณ์ และมีพื้นฐานความรู้ดีจึงจะตีความได้ถูกต้อง ซึ่งมีหลักในการอ่านเพื่อตีความดังนี้

1) ผู้ตีความจะต้องเตรียมความพร้อม เช่น จะตีความในเรื่องใดหากเรื่องนั้นเป็นเรื่องยากและไม่ถนัด ไม่มีประสบการณ์ ดังนั้น จะต้องศึกษาค้นคว้าเพื่อให้มีความรู้นั้น ๆ ก่อนที่จะตีความ

2) การอ่านเพื่อตีความจำเป็นจะต้องใช้หลักการพื้นฐานทางด้านการจับใจความสำคัญ และการพิจารณาไตร่ตรอง รวมทั้งการหาข้อสรุปของเรื่องเพื่อช่วยในการตีความ

5.1.8 การเลือกอ่านหนังสือและสื่อต่าง ๆ เพื่อความรู้ความบันเทิง การเลือกอ่านหนังสือและสื่อต่าง ๆ มีความสำคัญมาก เพราะหนังสือและสื่อมีมากมาย แต่เวลาในการอ่านมีจำกัด ไม่สามารถอ่านได้ทุกเล่มทุกอย่างได้ จึงจะต้องเลือกอ่านตามวัตถุประสงค์และจัดสรรเวลาในการอ่านแต่ละอย่างให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงซึ่งมีหลักการอ่านหนังสือและสื่อต่าง ๆ เพื่อความรู้ความบันเทิง ดังนี้

1) ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านว่าจะอ่านเพื่อความรู้ เพื่อความบันเทิงหรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่น เพื่อจะได้วางแผนการอ่านให้สอดคล้อง

2) กำหนดกิจกรรมหลังการอ่าน การอ่านทุก ๆ อย่างจะเป็นประโยชน์มากขึ้นถ้ามีการกำหนดกิจกรรมหลังการอ่าน ไม่ว่าจะเป็นการบันทึกไว้ ย่อไว้ ทำรายงานหรือการนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต แก้ปัญหาชีวิต รวมทั้งการนำเอาคำแนะนำไปปฏิบัติเพื่อปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ประโยชน์จากการอ่านหนังสือและสื่อต่าง ๆ เพื่อความรู้ความบันเทิงมีทั้งได้ความรู้จากเรื่องที่อ่านที่สามารถนำมาใช้โดยตรงในการเรียนหรือเสริมสติปัญญาให้เฉลียวฉลาดได้ความบันเทิงมีความสุขเพลิดเพลิน และได้ผลดี ข้อคิดเห็นเพื่อพัฒนาให้ชีวิตสมบูรณ์ มีความสุขสำเร็จในชีวิต

5.1.9 มารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน มารยาทในการอ่านถือเป็นมารยาททางสังคมอย่างหนึ่งที่ผู้เรียนควรนำเอาไปปฏิบัติ ส่วนการสร้างนิสัยรักการอ่านนั้นจะต้องรู้ถึงคุณค่าว่ามีประโยชน์อย่างแท้จริง ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่านจะเป็นผู้ที่ประสบผลสำเร็จในชีวิต ความมีมารยาทเป็นเครื่องมือวัดความเจริญทางจิตใจของคุณ ส่วนมารยาทในการอ่านเป็นเครื่องมือวัดความมีระเบียบวินัยที่ดีของผู้อ่านหรือของผู้เรียนซึ่งมีความสำคัญมากเพราะผู้เรียนในยุคปฏิรูปจะต้องมีความรู้มีคุณธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

1) มารยาทที่ดีในการอ่านร่วมกัน มีดังนี้

- (1) ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น
- (2) ขณะอ่านหนังสือร่วมกับผู้อื่นไม่ควรนำขนม น้ำ มา

รับประทาน

- (3) ขณะที่ผู้อื่นอ่านหนังสือ ไม่ควรเล่น
- (4) เมื่ออ่านหนังสือเสร็จควรเก็บไว้ที่เดิม
- (5) เมื่อต้องการลุกไปที่อื่น ควรค่อย ๆ ลุก ไม่ทำเสียงดัง
- (6) ไม่ขีดเขียนทำลายหนังสือที่เป็นสมบัติของส่วนรวม เช่น

หนังสือห้องสมุด

2) การสร้างนิสัยรักการอ่าน มีวิธีการดังนี้

- (1) หาหนังสือที่ชอบมากที่สุดมาอ่านก่อน
- (2) ใช้ระยะเวลาในการอ่านโดยเริ่มจากเวลาสั้น ๆ ก่อน
- (3) ใช้ระยะเวลาในการอ่านให้นานขึ้น โดยควบคุมจิตใจให้

แน่วแน่ มีสมาธิมั่นคงและอดทนต่อสิ่งรบกวน

- (4) ข้อความที่อ่านควรมุ่งอ่านให้จบตอนใดตอนหนึ่งมากกว่า

ที่จะมุ่งนับจำนวนหน้า

- (5) จดจำเนื้อหาสาระหรือใจความสำคัญให้ได้
- (6) หมั่นฝึกฝนทักษะการอ่านอยู่เสมอ

ประโยชน์ของการสร้างนิสัยรักการอ่าน การมีนิสัยรักการอ่านเป็นนิสัยของคนที่มีความมุมานะ และมีความตั้งใจจริงซึ่งแสดงออกให้เห็นได้โดยการชอบอ่านหนังสือทุก ๆ ประเภท ทั้งหนังสือบันเทิง หนังสือประเภทความรู้ ซึ่งการที่ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านนอกจากจะทำให้เป็นคนฉลาดมีความรู้รอบตัวแล้วยังได้รับความเพลิดเพลินในการอ่าน ฟ่อนคลายความตึงเครียดได้อีกด้วยสำหรับการอ่านในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จุดมุ่งหมายในการสอนให้อ่านได้นั้น เน้นให้นักเรียนรู้จักประสมคำ (พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และเครื่องหมายต่าง ๆ) ออกเสียงให้ถูกต้องทั้งคำที่เคยเห็นและคำที่ไม่เคยเห็น นอกจากนี้จะต้องรู้ความหมายของคำนั้น ๆ เพื่อนำไปใช้ในรูปกลุ่มคำหรือประโยคให้ถูกต้อง รู้จักนำลักษณะการอ่านที่ดีเข้ามาช่วยในการอ่านการรู้จักกวาดสายตาขึ้น เริ่มต้นง่าย ๆ การอ่านในใจ และการอ่านออกเสียง นอกจากจุดประสงค์ในการอ่านโดยทั่วไป สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาควรจะได้เน้นถึงสิ่งเหล่านี้

1. ให้มีความสามารถในการอ่านออกเสียงได้ถูกต้องรวดเร็วและเข้าใจเนื้อความที่อ่าน
2. ให้มีความสามารถในการอ่านในใจ เพื่อเก็บข้อความและเรื่องราวต่าง ๆ ที่อ่านได้นั้นอย่างถูกต้อง
3. ให้เข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง และเก็บใจความไว้
4. ให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน เช่น เด็กทราบว่า การอ่านนั้นให้เป็นประโยชน์ทั้งในด้านความรู้และความเพลิดเพลิน เด็กเต็มใจอ่าน โดยไม่ฝึกฝืนใจอ่าน
5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน
6. ให้เด็กรู้จักคำต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเขียน
7. ส่งเสริมเด็กให้มีความรู้กว้างขวาง เพราะการอ่านย่อมทำให้เด็กได้รู้เรื่องต่าง ๆ

ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

8. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักเลือกอ่านหนังสือตามใจชอบ และตามความสนใจของเด็ก การฝึกทักษะการอ่านออกเสียง มีข้อเสนอแนะดังนี้

8.1 ครูควรตั้งจุดมุ่งหมายแต่เพียงอย่างเดียวในการอ่านครั้งหนึ่ง ๆ และบอกให้นักเรียนทราบความมุ่งหมายด้วย เช่น อ่านเพื่อความถูกต้องชัดเจนในการอ่านออกเสียงเน้นการอ่านออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำให้ชัดเจน ฯลฯ

8.2 ควรฝึกบ่อย ๆ ในระยะสั้น ๆ

8.3 การสอนอ่านคำยาก ครูควรแทรกหลักเกณฑ์การอ่านให้เหมาะกับวัย เพื่อเด็กจะได้รู้หลักเกณฑ์และช่วยให้จำได้แม่นยำ

8.4 ข้อความที่เป็นร้อยแก้ว ควรฝึกอ่านเดี่ยว ส่วนที่เป็นร้อยกรองควรให้อ่านพร้อมกัน

5.2 วิธีที่ใช้ในการสอนอ่าน

การสอนอ่านสำหรับเด็กที่ยังไม่เรียนหนังสือ ให้สามารถอ่านและถ่ายทอดความรู้สึกรู้จักคิด หรือคำพูดออกมาเป็นตัวหนังสือ นับตั้งแต่เริ่มมีการสอนหนังสือไทย มาจนถึงปัจจุบันมีวิธีการสอนหลายวิธี ดังนี้

5.2.1 วิธีสอนอ่านแบบแจกลูกสะกดคำ (Spelling Approach) คือ การสอนที่ถือว่า คำประกอบด้วยรูปและเสียงของพยัญชนะ วรรณยุกต์ ตัวสะกด ฯลฯ เวลาสอนอ่านแทนที่จะอ่านเป็นคำ ๆ มีความหมายเลยทีเดียว ก็ต้องใส่พยัญชนะ สระ ฯลฯ ให้ออกเสียงได้ถูกต้องเป็นคำ ๆ อีกทีหนึ่ง เป็นการช่วยให้อ่านคำได้เพราะผู้อ่านรู้จัก พยัญชนะ สระ

ตัวสะกดแล้วใช้เสียงช่วยพาไป เช่น ปาน นักเรียนจะสะกดว่า ป-า-ปา ปา-น-ปาน หรือ ป-า-น-ปาน

5.2.2 วิธีสอนแบบเทียบเสียง (Phonic Approach) วิธีนี้ยึดการเทียบเสียงสระหรือสระและตัวสะกดเป็นหลักในการอ่าน เพื่อประโยชน์ในการเทียบเสียงหัดอ่าน เช่น กา ขามา นา ตา มีเสียง อา เหมือนกัน มี ตี ปี สี คี มีเสียง อี เหมือนกัน เมื่อผันได้แล้วนำคำที่อ่านได้มาเขียนเป็นประโยค เช่น กา ตี ตา, ตา สี มี นา การสอนคำที่มีตัวสะกด ก็ใช้วิธีการเทียบเสียงเช่นเดียวกัน กาน นาน วาน มีเสียง อาน กัน จัน มัน มีเสียง อัน ตามปกติการสอนเทียบเสียงบ้างก็เรียกรวม ๆ กันว่า แจกลูกเทียบเสียง หรือผันอักษร เพื่อประโยชน์ในการเทียบเสียงหัดอ่านเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการสอนสะกดคำนั้นเพื่อประโยชน์ในการหัดเขียน เขียนให้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่การสอนสะกดคำก็มีประโยชน์ในการช่วยให้เด็กได้ดีเช่นกัน เพราะฉะนั้นในการสอบเทียบเสียงหรือสะกดคำแต่ละครั้ง ครูจึงควรมีจุดมุ่งหมายอยู่ในใจก่อนว่าสอนเพื่อให้อ่านหรือสอนเพื่อเขียนแต่อย่างไรก็ตาม ทั้งการสอนอ่านและการสอนเขียนก็จะสอนแยกจากกันโดยอิสระไม่ได้

5.2.3 วิธีสอนแบบมาตรฐาน (The Beset Method) วิธีนี้ได้แบบอย่างมาจากการสอนภาษาต่างประเทศ โดยยึดหลักว่าในชีวิตประจำวันนั้นคนเราสื่อความหมายกันเป็นประโยคและคำจึงจะทำให้เข้าใจตรงกัน การสอนที่สอดคล้องกับธรรมชาติของภาษาก็คือ สอนให้เป็นประโยคและคำเลยทีเดียว โดยคัดเลือกประโยคและคำที่มีความหมายต่อตัวผู้เรียนมาให้อ่านและเขียนแยกออกเป็น 2 วิธี

1) สอนเป็นคำ (Word Approach) คือ ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วมีคำอธิบายได้ภาพ การสอนด้วยวิธีนี้ เป็นการสอนให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยตา ระหว่างคำกับภาพ โดยคาดหวังว่านักเรียนเห็นบ่อย ๆ จะจำคำได้ภาพได้ นอกจากนั้นการอ่านคำที่มีภาพประกอบย่อม จูงใจเด็กได้ดีกว่าอ่านตัวหนังสือเฉย ๆ

2) การสอนเป็นประโยค (Sentence Approach) คือ การนำเอาข้อความ เป็นประโยคมาให้นักเรียนอ่าน โดยเลือกประโยคที่มีความหมาย หรือมีความสัมพันธ์กับผู้เรียน หรือเกิดจากคำบอกเล่า คำพูดของผู้เรียนมาเขียนให้อ่าน การสอนวิธีนี้เป็นไปตามความเชื่อของนักจิตวิทยาที่เชื่อว่า เด็กมีคุณสมบัติพิเศษ ซึ่งจะคิดแปลกไปจากผู้ใหญ่อยู่ประการหนึ่ง ซึ่งจะแสดงออกได้โดยการทดลอง เด็กไม่ใช่ว่าจะอ่านได้เฉพาะคำ ๆ เดียวเท่านั้น แม้ประโยคยาว ๆ ก็อ่านได้ถ้าครูลองเขียน คือ เมื่อเด็กเห็นสิ่งใดก็จะถ่ายภาพนั้นไว้ทั้งภาพ เปรียบเสมือนเราถ่ายรูปลงบนฟิล์ม ฉะนั้นเมื่อได้เห็นสิ่งใดใหม่ จะนำเอามาเปรียบเทียบกับภาพเก่าการนำเอาการสอน

เป็นคำและเป็นประโยคมาสอนเด็ก เรียกว่า การสอนแบบมาตรฐานหรือการสอนแบบเบสิก (The Basic Method) ซึ่งถือว่าเป็นการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน

5.2.4 วิธีสอนแบบผสม หมายถึง การนำวิธีสอนเป็นคำและเป็นประโยคมาเป็นบันไดขั้นต้นเสียก่อน แล้วจึงสอนด้วยวิธีการเทียบเสียง แจกลูก เมื่อเริ่มสอนด้วยหนังสือประเภทที่สอนเป็นคำและประโยคก่อน โดยไม่คำนึงถึงหลักเกณฑ์ใด ๆ ในเรื่องการผสมหรือการแจกลูกให้มาก จนสังเกตว่าเด็กจะคุ้นเคยกับการแยกคำเป็น สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์แล้วจึงนำเอาหนังสือแบบเรียนประเภทเทียบเสียงแจกลูกเข้ามาสมทบเรียนด้วยหนังสืออ่านเป็นคำและเป็นประโยคก็กลายเป็นแบบสอนอ่านไป จากนั้นก็จะนำเอาหนังสือแบบสอนอ่านอื่น ๆ ให้นักเรียนอ่านต่อไปได้เลย

การเขียน

ความหมายของการเขียนมีผู้ให้ความหมายไว้หลายอย่างต่างกันดังนี้

นพดล จันทร์เพ็ญ (2539 : 91) ได้ให้ความหมายของการเขียนไว้ว่า การเขียนหมายถึง การแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ โดยอาศัยภาษาตัวอักษร เป็นสื่อเพื่อถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด ความต้องการ และความในใจของเราให้กับผู้อื่นทราบ

วรรณิ โสมประยูร (2542 : 139) ได้ให้ความหมายของการเขียนไว้ว่า การเขียนหมายถึง การถ่ายทอดความรู้สึนึกคิดและความต้องการของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์หรือตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เพราะการเขียนเป็นทักษะการส่งออกตามหลักภาษาศิลป์

กองทัพ เคลือบพนิชกุล (2542 : 123) ให้ความหมายของการเขียนว่า หมายถึงทักษะการใช้ภาษาชนิดหนึ่ง เป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด จินตนาการ ประสบการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งอารมณ์และความรู้สึกกับข่าวสาร เป็นการสื่อสารหรือสื่อความหมายโดยมีตัวหนังสือตลอดจนเครื่องหมายต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์แทนถ้อยคำในภาษาพูด เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ตามความมุ่งหมายของผู้เขียน การเขียนจึงเป็นทักษะที่มีหลักฐานถาวรปรากฏอยู่นาน

กรมวิชาการ (2544 : 114) ได้ให้ความหมายของ การเขียนว่า การเขียนคือการแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความต้องการของผู้ส่งสารออกไปเป็นลายลักษณ์อักษร

เพื่อให้ผู้รับสารสามารถอ่านเข้าใจได้ความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความต้องการเหล่านั้นถ้าผู้เขียนขาดความรู้ในเรื่องที่จะเขียน ข้อความที่แสดงออกไป ย่อมไม่มีแก่นสาร

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 203) ให้ความหมายว่า การเขียน หมายถึง ชีตให้เป็นตัวหนังสือหรือเลขชี้ดให้เป็นเส้นหรือรูปร่างต่าง ๆ วาด แต่งหนังสือ

วิเศษ ชาญประ โคน และคณะ (2549 : 55) กล่าวว่า การเขียนหมายถึงการใช้ภาษาที่เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นการสื่อในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์จากผู้เขียนสู่ผู้อ่าน

จากความเห็นของนักวิชาการดังกล่าว เกี่ยวกับความหมายของการเขียน พอสรุปได้ว่าการเขียน คือการถ่ายทอดความรู้ ความคิด อารมณ์ เป็นลายลักษณ์อักษรหรือสัญลักษณ์ จากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน

ความสำคัญของการเขียน

การเขียนมีความสำคัญต่อบุคคลและสังคม (วรรณี โสภประยูร, 2539 : 140 – 141) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนโดยสรุปไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดความคิดความเข้าใจและประสบการณ์ของตนออกเสนอผู้อ่าน
2. เป็นการบันทึกรวบรวมข้อมูลของตน ได้มีประสบการณ์มาก่อน
3. เป็นการระบายอารมณ์อย่างหนึ่ง ในเรื่องและผู้เขียนเกิดความรู้สึกประทับใจหรือที่มีประสบการณ์
4. เป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม เช่น ถ่ายทอดจากสมัยหนึ่งไปสู่อีกสมัยหนึ่ง หรือจากชาติหนึ่งไปสู่อีกชาติหนึ่ง เป็นต้น
5. เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญา เนื่องจากเรียนรู้ทุกอย่าง ต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกสิ่งที่ได้ฟังและอ่าน
6. เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ตามจุดประสงค์ที่มนุษย์แต่ละคนปรารถนา เช่น เพื่อต้องการทำให้รู้เรื่องราว ทำให้รัก ทำให้โกรธ และสร้างหรือทำลายความสามัคคีของคนในชาติ เป็นต้น
7. เป็นการแสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของผู้เขียนทำให้รู้สึกถึงความสามารถของผู้เขียน
8. เป็นอาชีพอย่างหนึ่งที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติและเพิ่มฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้น ได้เป็นอย่างดี

9. เป็นการพัฒนาความสามารถและบุคลิกภาพส่วนบุคคล ให้มีความเชื่อมั่นในตนเองในการแสดงความรู้สึกและแนวคิด

10. เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ถวัลย์ มาสจรัส (2546 : 2) การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการสื่อสารระหว่างกัน การที่จะทำให้ผู้รับสารหรือผู้อ่านเกิดความเข้าใจถึงสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารอย่างถูกต้องแล้วผู้เขียนจะต้องจัดระเบียบความคิดของตนออกมาเป็นระบบและต้องรู้จักใช้ถ้อยคำในการเขียนที่ถูกต้องชัดเจน เพื่อสื่อความหมายได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

ฉลาด สมพงษ์ (2547 : 16) กล่าวว่า การเขียนมีความสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกเพศทุกวัย ทุกสังคม ที่จะเป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้ความคิดความเข้าใจ ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้เขียนให้ผู้อื่นทราบเป็นเครื่องมือที่ที่ใช้บันทึกถึงความเจริญทางวัฒนธรรมสู่ชุมชนรุ่นหลัง

สมพร แผงพิพัฒน์ (2547 : 243) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ว่าเป็นการสื่อสารความรู้ ข้อเท็จจริง ความเข้าใจ จินตนาการ อารมณ์ และความคิดเห็นระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร เป็นวิธีการการสื่อสารที่ได้ผลดีและรวดเร็ว

จากความสำคัญดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การเขียนมีความสำคัญต่อการสื่อสารอย่างยิ่งในปัจจุบัน ใช้บันทึกแทนความทรงจำเพื่อป้องกันการลืม อันเป็นเหตุแห่งข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้อ่านทั้งด้านวิชาการด้านความบันเทิง

จุดมุ่งหมายของการสอนเขียน

จุดมุ่งหมายของการสอนเขียน (วรรณิ โสมประยูร, 2542 : 141) ได้เขียนจุดมุ่งหมายของการเขียนดังนี้

1. เพื่อคัดลายมือหรือเขียนให้ถูกต้องตามลักษณะตัวอักษรให้เป็นระเบียบชัดเจนหรือเข้าใจง่าย
2. เพื่อเป็นการฝึกทักษะการเขียนให้พัฒนาองงามขึ้นตามควรแก่วัย
3. เพื่อให้มีทักษะการเขียนสะกดคำถูกต้องตามอักขรวิธี เขียนวรรคตอนถูกต้องและเขียนได้ถูกต้อง
4. เพื่อให้รู้จักภาษาเขียนที่ดี มีคุณภาพที่เหมาะสมกับบุคคลกับ โอกาส
5. เพื่อให้สามารถรวบรวมและลำดับความคิด แล้วจดบันทึก สรุปและย่อใจความเรื่องี่อ่านหรือฟังได้

6. เพื่อให้สามารถสังเกตจดจำและเลือกเฟ้นถ้อยคำหรือสำนวนโวหารให้ถูกต้องตามหลักภาษาและสื่อความหมายได้ตรงตามที่ต้องการ

7. เพื่อให้มีทักษะการเขียนประเภทต่าง ๆ และสามารถนำหลักการเขียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

8. เพื่อเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ด้วยการเขียนตามที่ตนเองสนใจและมีความถนัด

9. เพื่อให้เห็นความสำคัญและคุณค่าของการเขียนว่ามีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพการศึกษาหาความรู้ และอื่น ๆ

ผู้วิจัยสรุปจุดมุ่งหมายของการสอนเขียนได้ว่า การเขียนมีจุดมุ่งหมายตามลักษณะความต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนกำหนดไว้ อาจจะเขียนเพื่อคัดลายมือ ฝึกทักษะการเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง รวดเร็ว หรือการถ่ายทอดความคิดไปสู่ผู้อ่าน

การสอนเขียน มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การสอนแจกลูกสะกดคำ
2. สอนเขียนคำ
3. สอนเขียนประโยค โดยเริ่มเขียนจากประสบการณ์
4. สอนเขียนเรื่อง โดยเขียนเรื่องจากประสบการณ์
5. สอนเขียนเรียงความ โดยไม่จำเป็นต้องเขียนเฉพาะในวิชาภาษาไทย

ประเภทของการเขียน

การเขียนแบ่งได้ 4 ประเภท ดังนี้

1. การเขียนเรียงความ
2. การเขียนย่อความหรือสรุปเรื่อง
3. การเขียนจดหมาย
4. การเขียนบทร้อยกรอง

แบบฝึกทักษะ

1. ความหมายของแบบฝึกทักษะ คือ

แบบฝึกเป็นอุปกรณ์หรือสื่อการสอนอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงที่ครูจะต้องจัดทำขึ้นมา เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีผู้กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 641) ให้ความหมายของคำว่าแบบฝึก หมายถึง แบบตัวอย่างปัญหา หรือคำสั่งที่ตั้งขึ้นเพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ

ประโรม กุ่ยสาคร (2547 : 54) กล่าวว่า แบบฝึก สื่อการเรียนการสอนหรือสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกการคิดการวิเคราะห์การแก้ปัญหาและการปฏิบัติของนักเรียนมีลักษณะเป็นแบบฝึกที่มีกิจกรรมให้นักเรียนทำ เช่นแบบตัวอย่าง การตั้งโจทย์ปัญหาให้นักเรียนตอบหรือการยกตัวอย่างข้อความเพื่อฝึกหลังจากที่ได้เรียนเนื้อหาไปแล้ว

Webster (1983 อ้างถึงใน ลำพิ่ง เปี่ยมสติ, 2550 : 35) กล่าวว่าแบบฝึก หมายถึง โจทย์ปัญหาหรือตัวอย่างที่ยกมาจากหนังสือเพื่อนำมาใช้สอนให้นักเรียนได้ฝึกฝนต่าง ๆ ให้ดีขึ้น หลังจากที่ยุบบทเรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางขึ้น

ขวัญตา ม่อมดีและคณะ (2551 : 29) สรุปว่า แบบฝึก สื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น โดยกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติในแบบฝึกนั้นครอบคลุมเนื้อหาที่ได้เรียนไปแล้ว จะทำให้นักเรียนมีความรู้และมีมากขึ้นเพราะมีรูปแบบหรือลักษณะที่หลากหลาย

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 111) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกว่าแบบฝึกเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมสำหรับนักเรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและเพิ่มขึ้น

จากความเห็นของนักวิชาการดังกล่าว เกี่ยวกับความหมายของแบบฝึก พอสรุปได้ว่า แบบฝึก คือสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่ง ที่ใช้ฝึกให้กับผู้เรียน หลังจากเรียนจบเนื้อหาในช่วงหนึ่ง ๆ เพื่อฝึกฝนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ อย่างกว้างขวาง แบบฝึกจึงมีความสำคัญต่อผู้เรียนไม่น้อย ในการที่ช่วยเสริมสร้างให้กับผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจเร็วขึ้น ชัดเจนขึ้น กว้างขวางขึ้น ทำให้การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสำคัญและประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกเป็นอุปกรณ์หรือสื่อการสอนอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงที่ครูจะต้องจัดทำขึ้นมา เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีผู้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของแบบฝึกดังนี้

แก้วอุคร เชื้อหาญ (2545 : 65) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

1. เป็นส่วนที่เพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนเป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครู เพราะแบบฝึกเป็นส่วนหนึ่งที่ทำขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบ
2. ช่วยส่งเสริมแบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดขั้น แต่ต้องอาศัยการส่งเสริมและการเอาใจใส่จากครูผู้สอนอย่างจริงจัง
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากผู้เรียนมีความสามารถแตกต่างกัน การให้ผู้เรียนทำแบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง จะช่วยให้ประสบผลสำเร็จในด้านจิตใจมากยิ่งขึ้น
4. แบบฝึกช่วยเสริมให้คงทน โดยกระทำดังนี้
 - 4.1 ฝึกทันทีหลังจากที่ได้เรียนรู้ในนั้น ๆ แล้ว
 - 4.2 ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง
 - 4.3 ฝึกเฉพาะเรื่องที่ต้องการฝึก
5. แบบฝึกเสริมที่ใช้เป็นเครื่องมือวัดผลทางการเรียนหลังจากเรียนจบบทเรียนในแต่ละครั้ง
6. แบบฝึกเสริมที่จัดทำเป็นรูปเล่ม ผู้เรียนสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางเลือกทบทวนความรู้ความสามารถของตนเอง
7. การให้ผู้เรียนได้ทำแบบฝึกเสริม ช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นและปัญหาของผู้เรียนได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วถึง
8. แบบฝึกที่สร้างเพิ่มขึ้นจะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนมากขึ้น
9. แบบฝึกเสริมที่ครูพิมพ์ไว้เรียบร้อย ช่วยให้ครูประหยัดเวลาและแรงงานในการที่จะเตรียมแบบฝึกเสริม ในด้านผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย

สุนิรัตน์ บดสันเทียะ (2548 : 42) สรุปว่า แบบฝึกมีประโยชน์ต่อนักเรียนและครู ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับคือประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ได้ฝึกทักษะอย่างเต็มความสามารถของแต่ละบุคคล ทบทวนความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนไปแล้ว สามารถค้นหาข้อบกพร่องของแต่ละคน ประโยชน์ต่อครู คือช่วยลดภาระของครู ประหยัดเวลาช่วยให้ครูพบจุดบกพร่องของนักเรียนแต่ละคน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 111) กล่าวถึง ความสำคัญของแบบฝึกว่าเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือการให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกมาก ๆ สิ่งที่จะช่วยให้

นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น คือแบบฝึก เพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้นและได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึก ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียน ได้ดียิ่งขึ้น
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
3. ครูได้แนวทางพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนได้ดีที่สุดตาม

ความสามารถของตนเอง

4. ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นและสามารถประมวลผลงานของตนเองได้
5. ฝึกให้นักเรียนได้ทำงานด้วยตนเอง
6. ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
7. กำเนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึก

ของตนเองโดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาหรือความกดดันอื่น ๆ

8. แบบช่วยเสริมให้ทางภาษาให้คงทน ลักษณะการฝึกที่จะช่วยให้เกิดผลดังกล่าว ได้แก่ ฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหา ฝึกซ้ำ ๆ ในเรื่องที่จะเรียนจะเห็นได้ว่า แบบฝึกมีความจำเป็นและสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพสูง ดังนั้นครูจึงต้องศึกษาหาความรู้ในการสร้างแบบฝึกให้กับนักเรียนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน

จากความสำคัญและประโยชน์ของแบบฝึกที่กล่าวมา สรุปได้ว่า แบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพช่วยทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ในการฝึกได้เป็นอย่างดี แบบฝึกที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยที่สำคัญของครูทำให้ลดภาระการสอนลงได้ ทำให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามความสามารถของตนเพื่อความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งนักเรียนจะได้รับประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองได้ฝึกอย่างเต็มความสามารถของแต่ละบุคคลและสามารถหาข้อบกพร่องของแต่ละคนได้อีกด้วย

3. ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

ลักษณะของแบบฝึกที่ดีนั้น ต้องใช้ภาษาให้เหมาะสมกับนักเรียนตลอดจนคำนึงถึงจิตวิทยาเกี่ยวกับสิ่งเร้าและการตอบสนอง พัฒนาการของเด็ก และลำดับขั้นของการเรียน นอกจากนั้นจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับวัย และความสามารถของเด็ก ซึ่งแบบฝึกจะประกอบด้วยคำชี้แจงและตัวอย่างสั้น ๆ ที่จะทำให้นักเรียนเข้าใจง่าย ใช้เวลาเหมาะสมและมี

ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน ที่เรียนไปแล้ว นอกจากนี้แบบฝึกควรมีหลายแบบเพื่อสร้างความสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ ซึ่งมีผู้กล่าวถึงลักษณะแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

ปราณี อยู่คง (2546 : 10) ได้กล่าวว่าแบบฝึกที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. มีลักษณะที่เข้าใจง่าย มีคำอธิบายชัดเจน
2. มีหลายแบบ เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน
3. ท้าทายให้นักเรียนใช้ความสามารถและฝึกด้วยตัวเอง

ประยงค์ ต่อพันธ์ (2547 : 52) กล่าวถึงลักษณะที่ดีว่า แบบฝึกที่ดีควรมีหลากหลายรูปแบบ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายและต้องมีลักษณะที่เร้า ชั่วๆ จูงใจ ให้ได้คิด พิจารณา ได้ศึกษาค้นคว้าจนเกิดความรู้ ความเข้าใจ แบบฝึกควรมีภาพดึงดูดความสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีคำสั่งและชี้แจงชัดเจนเข้าใจง่าย มีตัวอย่างประกอบเนื้อหาพอเหมาะสมไม่มากหรือน้อยเกินไป

ขวัญตา ม่อมดีและคณะ (2549 : 11) ได้สรุปว่า ลักษณะที่ดีของแบบฝึกที่ดี ต้องมีจุดหมายที่แน่นอนว่าจะทำการฝึกด้านใด ควรใช้ภาษาง่าย ๆ และมีความน่าสนใจ เรียงลำดับจากง่ายไปหายากให้สมกับวัยและความสามารถของผู้เรียนมีเนื้อหาให้ตรง จัด กิจกรรมให้หลากหลาย เพื่อดึงดูดความสนใจเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อนักเรียนและการใช้ ภาษาให้มากที่สุด

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 112) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดี ควรประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. เป็นสิ่งที่นักเรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัย หรือความสามารถของนักเรียน
3. มีคำสั่งชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาที่เหมาะสม คือไม่นานเกินไป
5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้นักเรียนแสดงความสามารถ
6. เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัด และตอบอย่างเสรี
7. มีคำสั่งหรือตัวอย่างแบบฝึกที่ไม่ยาวเกินไปและไม่ยากแก่การเข้าใจ
8. ควรมีหลายรูปแบบ มีความหมายแก่นักเรียนที่ทำแบบฝึก

9. ใช้หลักจิตวิทยา
10. ใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย
11. ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุกสนาน
12. ปลุกความสนใจหรือเร้าใจ
13. เหมาะสมกับวัยและความสามารถ
14. สามารถศึกษาด้วยตนเองได้

จากความเห็นของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า แบบฝึกที่ดีควรมีความหลากหลายรูปแบบ เพื่อไม่ให้เกิดเพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายและต้องมีลักษณะเร้าใจ ชั่วๆ จูงใจ ให้ได้คิดพิจารณา ได้ศึกษาค้นคว้าจนเกิดความรู้ ความเข้าใจ แบบฝึกควรมีภาพดึงดูดความสนใจ เหมาะสมกับวัยเรียน ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีคำสั่งและคำชี้แจงชัดเจน เข้าใจง่าย มีตัวอย่างประกอบ เนื้อหาพอเหมาะไม่มากหรือน้อยเกินไป

4. หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะ

ในการสร้างแบบฝึกทักษะ สิ่งที่ผู้สร้างคำนึงถึง คือ หลักจิตวิทยาเพื่อให้ได้แบบฝึกที่มีความสมบูรณ์ สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของนักเรียนแต่ละวัย หลักจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างของแบบฝึกมีหลายประการ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้อาศัยหลักธรรมถึงหลักสำคัญตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยา ดังนี้

ทิสนา แคมมณี (2548 : 51) กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์น ไคด์ ดังนี้
 ธอร์น ไคด์ นักจิตวิทยากลุ่มประพหุติกรรมนิยม เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองซึ่งมีหลายรูปแบบ บุคคลจะมีการลองผิดลองถูก (Trial and error) ปรับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรูปแบบการตอบสนองเพียงรูปแบบเดียวและจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อย ๆ กฎการเรียนรู้ของธอร์น ไคด์สรุปได้ดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ การเรียนรู้นั้นจะไม่คงทนถาวรและในที่สุดอาจลืมได้

3. กฎแห่งการใช้ (Law of use and disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้น หากได้มีการได้นำไปใช้บ่อย ๆ หากไม่มีการนำไปใช้อาจมีการลืมเกิดขึ้นได้

4. กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of effect) เมื่อบุคคลได้รับผลพึงพอใจย่อมอยากจะทำซ้ำต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ จะไม่ยอมอยากเรียนรู้ ดังนั้น การได้รับผลที่พึงพอใจ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

กมล ชูกลิ่น (2550 : 33 - 34) ได้ศึกษาจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนซึ่งสามารถนำมาใช้ในการสร้างแบบฝึกได้ดังต่อไปนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual difference) ต้องคำนึงเสมอว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถ ความสนใจต่าง ๆ การสร้างแบบฝึกจึงควรพิจารณาให้เหมาะสม ไม่ง่ายเกินไปสำหรับเด็กเก่ง และไม่ยากเกินไปสำหรับเด็กอ่อนในการฝึกแบบฝึกควรมีทั้งเป็นรายบุคคลและฝึกเป็นกลุ่ม การฝึกเป็นกลุ่มควรให้เด็กเก่งคล่องกับเด็กอ่อนเพื่อให้เด็กเก่งช่วยเหลือเด็กอ่อน

2. การเรียนรู้โดยการฝึกฝน (Law of exercise) ธอร์นไดค์ ได้กล่าวไว้ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ก็ต่อเมื่อมีการฝึกฝน หรือกระทำซ้ำ ๆ ฉะนั้นในการสร้างแบบฝึก จึงควรสร้างแบบฝึกเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนเรื่องใดเรื่องหนึ่งซ้ำ ๆ กันหลายครั้ง โดยแบบฝึกมีหลายรูปแบบเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย อันจะส่งผลทำให้ความสนใจในการฝึกลดลงและจะไม่เกิดการเรียนรู้เท่าที่ควร

3. กฎแห่งผล (Law of effect) คือการให้นักเรียนทราบผลการทำงานของตนได้แก่ การเฉลยคำตอบให้นักเรียนทราบผลการทำงานอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นการสร้างความพอใจแก่นักเรียน

4. การจูงใจนักเรียน (Motivation) ได้แก่การเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก และเนื้อเรื่องที่นำมาสร้างเป็นแบบฝึกควรมีหลายรูปแบบ และควรมีภาพเพื่อสร้างความสนใจของนักเรียนมากขึ้น

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 114) กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกที่คืนนอกจากจะคำนึงถึงหลักในการสร้างและหลักในการฝึก จะต้องอาศัยหลักสำคัญตามทฤษฎีการเรียนรู้ ประกอบด้วยดังต่อไปนี้

1. ความใกล้ชิด หมายถึง กรณีที่ว่า ถ้าใช้สิ่งเร้าและการตอบสนองเกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกันจะสร้างความพอใจให้แก่นักเรียนเป็นอย่างมาก
2. การฝึกเป็นการให้ผู้เรียนได้ทำซ้ำ ๆ เพื่อช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจที่แม่นยำ
3. กฎแห่งผล คือ การที่นักเรียนได้ทราบผลและการทำงานของตนด้วยการเฉลยคำตอบให้ จะช่วยให้นักเรียนทราบข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงแก้ไขและเป็นการสร้างความพอใจให้เกิดแก่นักเรียน
4. การจูงใจ หมายถึง การจัดแบบฝึกหัด เรียงลำดับจากแบบฝึกหัดง่ายและสั้นไปสู่เรื่องที่ยากและยาวขึ้น ควรมีภาพประกอบและมีหลายรส หลายรูปแบบสรุปได้ว่า หลักการสร้างชุดฝึกที่ดีไม่มีรูปแบบที่ตายตัว ขึ้นอยู่กับจิตวิทยาพัฒนาการของผู้เรียน สร้างชุดฝึกให้ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการฝึก สร้างให้เหมาะสมกับวัย เรียงลำดับจากเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ให้มีหลากหลายรูปแบบ ใช้เวลาพอเหมาะและมีคำอธิบายชัดเจน

5. ขั้นตอนการสร้างชุดฝึก

เพื่อให้ได้ชุดฝึกที่ดีมีคุณภาพควรศึกษาขั้นตอนการสร้างชุดฝึกซึ่งสถาบันการศึกษาและนักการศึกษากล่าวถึงขั้นตอนการสร้างชุดฝึกไว้ดังนี้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2546 : 132) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกไว้ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากเป็นไปได้ควรศึกษาความต่อเนื่องของปัญหาในทุกๆ ระดับชั้น
2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือที่เป็นปัญหา ออกเป็นเนื้อหาหรือย่อยๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบฝึกหัด
3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบและขั้นตอนการใช้ชุดฝึก

4. สร้างแบบทดสอบ ซึ่งอาจมีแบบทดสอบเชิงสำรวจ แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่อง เฉพาะตอน แบบทดสอบที่สร้างขึ้นจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาหรือที่วิเคราะห์ไว้ในข้อที่ 2

5. สร้างแบบฝึกหัด เพื่อใช้พัฒนาย่อยในแต่ละบัตร์จะมีคำถามให้นักเรียนตอบ การกำหนดรูปแบบขนาดของบัตร์ พิจารณาตามความเหมาะสม

6. สร้างบัตร์อ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางในการตอบแต่ละเรื่องการสร้างบัตร์อ้างอิงนี้อาจทำเพิ่มเติมเมื่อนำบัตร์ฝึกหัดไปทดลองใช้

7. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้าเพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียนโดยจัดทำเป็นตอน เป็นเรื่อง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า

8. นำชุดฝึกไปทดลองใช้ เพื่อหาข้อบกพร่อง หาคุณภาพของชุดฝึกและคุณภาพของแบบทดสอบ

9. นำมาปรับปรุงแก้ไข

10. รวบรวมเป็นชุดฝึก จัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้ สารบัญ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

ประกาศกรม ส่งวงศ์ (2550 : 47) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกประกอบด้วย

1. ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. วิเคราะห์หลักสูตร(มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้)
3. กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบฝึก
4. กำหนดเนื้อหาในแบบฝึก
5. จัดทำแบบฝึก
6. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไข
7. นำไปทดลองใช้แล้วปรับปรุงแก้ไข
8. นำไปใช้ในการปฏิบัติจริงในห้องเรียน
9. วิเคราะห์ผลการใช้แบบฝึก
10. สรุปและจัดทำรายงานผล

จากหลักการดังกล่าว สรุปขั้นตอนในการสร้างแบบฝึก ดังนี้ ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน วิเคราะห์หลักสูตรจากมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้

กำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา แล้วจัดทำแบบฝึก ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไข ทดลองใช้แล้วปรับปรุงแก้ไข นำไปใช้ในการปฏิบัติจริงในห้องเรียน วิเคราะห์ผลการใช้แบบฝึกและสรุปจัดทำรายงานผล

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

เพื่อให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีมีคุณภาพครูควรศึกษาขั้นตอนการเขียนแผนซึ่งสถาบันการศึกษาและนักการศึกษาถ่วงถึงความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546 : 213) ให้ความหมายของแผนการเรียนรู้ กล่าวคือ เป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อและการวัดประเมินผล ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

กรมวิชาการ (2546 : 125) ได้ให้ความหมายของแผนการเรียนรู้ว่า แผนซึ่งครูเตรียมการจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน โดยวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการใช้สื่อการเรียนหรือแหล่งเรียนรู้ แผนการวัดผลประเมินผล โดยการวิเคราะห์จากคำอธิบายรายวิชา หรือหน่วยการเรียนรู้ซึ่งยึดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ที่กำหนด อันสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

สมพร ขวาทไทย (2547 : 19) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หมายถึง สิ่งที่ครูได้จัดเตรียมไว้ โดยมีองค์ประกอบการสอนครบ เพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละครั้งหรือแต่ละเนื้อหา บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรและมีประสิทธิภาพ

อุทุมพร จันทรอด (2547 : 46) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หมายถึง แผนหรือการกำหนดการที่ครูผู้สอนจัดทำขึ้นตามเนื้อหาและกิจกรรมตามหลักสูตรที่ครูเตรียมไว้ล่วงหน้าอย่างมีระบบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 280) อธิบายว่าแผนการสอนคือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนการวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

จากความเห็นของนักวิชาการเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้ของครูที่จัดทำไว้ล่วงหน้าโดยการวางแผนการจัด

กิจกรรมการวัดผลประเมินผล ยึดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ที่กำหนดให้ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

2. หลักสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการสอนเปรียบได้กับพิมพ์เขียวของวิศวกรหรือสถาปนิกที่ใช้เป็นหลักในการควบคุมงานก่อสร้าง วิศวกรหรือสถาปนิกจะขาดพิมพ์เขียวไม่ได้ฉันใด ผู้เป็นครูก็ขาดแผนการสอนไม่ได้ฉันนั้น ยิ่งผู้ทำการสอนได้ทำแผนการสอนด้วยตัวเอง ก็จะยิ่งให้ประโยชน์แก่ตนเองมากเพียงนั้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 18) สรุปความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้คุณมีความรู้ ความเข้าใจ ในจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะจัดกิจกรรม และเลือกกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีคุณภาพตรงกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร ซึ่งส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน และทันเวลา
2. ช่วยให้คุณมีความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น เมื่อได้เตรียมการสอนมาเป็นอย่างดีแล้ว การสอนก็จะเป็นไปอย่างเรียบร้อย
3. ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว เพราะครูเตรียมการดียอมทำให้การจัดกิจกรรมเป็นไปตามลำดับขั้นตอน จนนักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเร็วขึ้น
4. ทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อกลุ่มประสบการณ์ที่เรียนการที่ครูเตรียมการสอนทำให้คุณมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ทำให้นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนานและเกิดเจตคติที่ดีต่อเรื่องที่เรียน
5. ทำให้นักเรียนเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในตัวครู เพราะครูมีความมั่นใจ มีการเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดี กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปตามขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพนักเรียนก็จะเกิดความเลื่อมใสศรัทธาครูยิ่งขึ้น

วิลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 289) กล่าวถึง ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนไว้ ดังนี้

1. ทำให้ผู้สอนสอนด้วยความมั่นใจ เมื่อเกิดความมั่นใจในการสอนจะสอนด้วยความคล่องแคล่ว เป็นไปตามลำดับขั้นตอนอย่างราบรื่น ไม่ติดขัด เพราะได้เตรียมการทุกอย่างไว้พร้อมแล้ว การสอนก็จะดำเนินการไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างสมบูรณ์

2. ทำให้เป็นการสอนที่มีคุณค่าคุ้มกับเวลาที่ผ่านไป เพราะผู้สอนเตรียมอย่างมีแผนมีเป้าหมาย และมีทิศทางในการสอน มิใช่สอนอย่างเลื่อนลอย ผู้เรียนก็จะได้รับความรู้ความคิดเกิดเจตคติ เกิด และเกิดประสบการณ์ใหม่ตามที่ผู้สอนวางแผนไว้

3. ทำให้เป็นการสอนที่ตรงตามหลักสูตร ทั้งนี้เพราะในการวางแผนการสอนผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรทั้งด้านจุดประสงค์การสอน เนื้อหาสาระที่จะสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผล แล้วจัดทำออกมาเป็นแผนการสอนเมื่อผู้สอนสอนตามแผนการสอน ก็ย่อมทำให้เป็นการสอนที่ตรงตามจุดหมาย

4. ทำให้การสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ดีกว่าการสอนที่ไม่มีการวางแผนเนื่องจากในการวางแผนการสอน ผู้สอนต้องวางแผนอย่างรอบคอบในทุกองค์ประกอบของการสอนรวมทั้งการจัดเวลา สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้โดยสะดวกและง่ายคายขึ้น ดังนั้นเมื่อมีการวางแผนการสอนที่รอบคอบ และปฏิบัติตามแผนการสอนที่วางไว้ ผลของการสอนย่อมสำเร็จได้ดีกว่าการไม่ได้วางแผนการสอน

5. ทำให้ผู้สอนมีเอกสารเตือนความจำ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการสอนต่อไป ทำให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนและเป็นแนวทางในการทบทวน หรือการออกข้อทดสอบเพื่อวัดผลประเมินผลผู้เรียนได้ นอกจากนี้ทำให้ผู้สอนมีเอกสารไว้ให้เป็นแนวทางแก่ผู้ที่เข้าสอนแทนในกรณีที่จำเป็น เมื่อผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนเองได้ ผู้เรียนจะได้รับความรู้ และประสบการณ์ที่ต่อเนื่องกัน

6. ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอน และต่อวิชาที่เรียน ทั้งนี้เพราะผู้สอนสอนด้วยความพร้อม เป็นความพร้อมทั้งด้านจิตใจ และความพร้อมทางด้านวัตถุ ความพร้อมทางด้านจิตใจ คือ ความมั่นใจในการสอน เพราะผู้สอนได้เตรียมการสอนไว้อย่างพร้อมเพรียง เมื่อผู้สอนเกิดความพร้อมในการสอนย่อมสอนด้วยความกระฉ่างแจ้ง ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนในบทเรียน อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอน และต่อวิชาที่เรียน

สุวิทย์ มูลคำ (2549 : 58) ได้ให้ความสำคัญของแผนการสอนว่า แผนการสอนเปรียบได้กับพิมพ์เขียวของวิศวกรหรือสถาปนิกที่ใช้เป็นหลักในการควบคุมก่อสร้าง วิศวกรหรือสถาปนิกจะขาดมิได้ฉันใด ผู้เป็นครูก็ขาดแผนการสอนไม่ได้ฉันนั้น ผลดีของการทำแผนการสอนสรุป ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีการสอนวิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะเป็นการจัดทำอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง
2. ช่วยให้ครุมีคู่มือการจัดการเรียนรู้ที่ทำไว้ล่วงหน้าด้วยตนเอง และทำให้ครุมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย
3. ช่วยให้ครุผู้สอนทราบว่า การสอนของตนได้เดินทางไปทางทิศใด หรือทราบว่า จะสอนอะไร ด้วยวิธีใด สอนทำไม สอนอย่างไร จะใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อะไร จะวัดและประเมินผลอย่างไร
4. ส่งเสริมให้ครุผู้สอนไปศึกษาหาความรู้ ทั้งเรื่องหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ จัดหาและใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล
5. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครุที่มาสอน (จัดการเรียนรู้) แทนได้
6. แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้และพัฒนาแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษ
7. เป็นผลของวิชาการที่แสดงถึงความชำนาญและความเชี่ยวชาญของครุผู้สอนสำหรับประกอบการประเมินเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งวิทยฐานะครุให้สูงขึ้น สามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 28) ได้กล่าวถึงผลดีของการทำแผนการสอนไว้สรุปได้ ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอนวิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะเป็นการจะทำอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง
2. ช่วยให้ครุมีสื่อการสอนที่ทำด้วยตนเอง ทำให้เกิดความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้สอนได้ครบถ้วนตรงตามหลักสูตรและสอนได้ทันเวลา
3. เป็นผลงานวิชาการที่สามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้
4. ช่วยให้ความสะดวกแก่ครุผู้สอนแทนในกรณีที่ผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนได้

จากความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ครุได้ จัดเตรียมกระบวนการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า รู้ว่าจะสอนอะไร ด้วยวิธีใด สอนทำไม สอนอย่างไร จะใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อะไร และจะวัดและประเมินผลอย่างไร ทำให้ครุมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย และเป็นคู่มือสำหรับครุที่สอนแทนด้วย

3. รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของหน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาหรือครูผู้สอนที่จะเลือกใช้รูปแบบที่คิดว่ามีความเหมาะสมและสะดวกต่อการนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมวิชาการ (2546 : 93) ได้กล่าวถึงการจัดการทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ว่ามีแนวการเรียบเรียง ดังนี้

1. นำหน่วยการเรียนรู้มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำได้ 2 รูปแบบคือ

1.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ย่อยรายชั่วโมง

1.2 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้รวม ไม่แยกเป็นรายชั่วโมง ครูจะต้องทำไปจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ย่อยเอง

2. ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.1 ชื่อหน่วยที่และชื่อหน่วย ชั้นที่สอนและเวลาที่สอน

2.2 หน่วยการเรียนรู้จัดเป็นแผนการเรียนรู้ย่อย คือ หัวข้อเรื่อง การเรียนรู้จะเป็นที่แผนขึ้นกับหัวข้อการเรียนรู้ที่กำหนดในสาระการเรียนรู้

2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดมาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.4 สาระการเรียนรู้ คือเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เป็นหัวข้อย่อย

2.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้คือการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูและนักเรียนจะต้องปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน

2.6 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ คือ การกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล เช่น การสังเกต การตรวจผลงานและพฤติกรรมนักเรียนซึ่งเป็นการประเมินจากสภาพจริง

2.7 สื่อและแหล่งการเรียนรู้จะกำหนดหนังสือประกอบการเรียนรู้ สถานที่ที่จะศึกษา วิद्यากร เป็นต้น

การหาคุณภาพของนวัตกรรม

1. การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ

การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ เป็นการสร้างแบบฝึกทักษะ แล้วนำแบบฝึกทักษะไปทดลองใช้ตามชั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแล้วนำไปสอนจริงเป็นเวลา 1 ภาคเรียน ดังนี้

1.1 ประโยชน์ที่ได้รับจากการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ

1. ไม่สูญเปล่าทั้งเวลาและแรงงาน เป็นการประกันคุณภาพของแบบฝึกทักษะว่าได้มาตรฐานเหมาะสมที่จะลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก ซึ่งถ้าหากไม่มีการหาประสิทธิภาพเสียก่อน และผลิตออกมาแล้วใช้ประโยชน์ไม่ได้ก็จะต้องทำใหม่ เป็นการสิ้นเปลืองทั้งเวลาและแรงงาน

2. สำหรับผู้ใช้แบบฝึกทักษะ โดยเฉพาะครูควรมั่นใจว่าแบบฝึกทักษะนั้นมีประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จริง

1.2 เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะจะกำหนดเป็นเกณฑ์ไว้ โดยจะกำหนดเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงานและการประกอบกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมดต่อเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยของคะแนนการสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด ซึ่งกำหนดตัวสมมติให้เป็น E_1/E_2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์ การที่จะกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้น ให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ แต่โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้มักตั้งเอาไว้ ดังนี้ 80 / 80 , 85 / 85 , 90 / 90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นอาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ คือ 75 / 75

ตารางที่ 4 ตัวอย่างการหาประสิทธิภาพของแบบฝึก

ผู้เรียน	คะแนนแบบฝึก ชุดที่					รวม	ก่อนเรียน	หลังเรียน
	1	2	3	4	5			
	10	10	15	15	10	60	20	20
1	9	9	12	14	8	52	13	16
2	8	7	11	11	7	44	12	17
3	8	7	12	14	8	49	9	15
4	5	6	12	11	6	40	8	16
5	9	8	13	12	8	50	12	17
6	9	8	14	12	9	52	10	16
7	8	8	13	12	8	49	13	15
8	8	7	13	12	8	48	14	18
9	8	9	15	12	9	53	10	17
10	9	8	14	13	9	53	11	17
รวม	81	77	129	123	80	490	112	164
รวมเฉลี่ยร้อยละ						81.67	56	82

จากตารางที่ 4 แสดงว่าแบบฝึกชุดนี้มีประสิทธิภาพ 81.67 / 82

2. การทดลองหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะ

2.1 ขั้นตอนการทดลองหาประสิทธิภาพ

เมื่อสร้างแบบฝึกทักษะขึ้นเป็นต้นฉบับแล้ว ต้องนำแบบฝึกทักษะไปทดลองหาประสิทธิภาพขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นทดลองแบบเดี่ยว ทดลองกับผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี ปานกลาง และต่ำ อย่างละ 1 คน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ชั้นทดลองแบบกลุ่มเล็ก ทดลองกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี ปานกลางและต่ำ กลุ่มละ 3 หรือ 2 คน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ชั้นทดลองแบบกลุ่มภาคสนาม ทดลองกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปานกลาง และดี กลุ่มละ 10 คน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2.2 การเลือกนักเรียนมาทดลองใช้แบบฝึกทักษะ ควรเป็นตัวแทนของนักเรียนที่เราจะนำแบบฝึกทักษะไปใช้โดยควรพิจารณา ดังนี้

2.2.1 ทดลองแบบกลุ่มเดี่ยว ทดลองกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี ปานกลาง และต่ำ อย่างละ 1 คน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีข้อแม้ว่าต่ำกว่าเกณฑ์ได้ 2.5%

2.2.2 ทดลองแบบกลุ่มเล็ก ทดลองกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี ปานกลาง และต่ำ กลุ่มละ 3 หรือ 2 คน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีข้อแม้ว่าต่ำกว่าเกณฑ์ได้ 2.5 %

2.2.3 ทดลองแบบกลุ่มใหญ่ ทดลองกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี ปานกลาง และต่ำ กลุ่มละ 10 คน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีข้อแม้ว่าต่ำกว่าเกณฑ์ได้ 2.5 %

2.3 ข้อควรคำนึงในการทดลองแบบฝึกทักษะ

เพื่อให้การหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะได้ผลคุ้มค่า สิ่งที่ผู้ทดลองควรคำนึง มีดังนี้

2.3.1 ควรเลือกนักเรียนที่เป็นตัวแทนของนักเรียนที่ใช้แบบฝึก

2.3.2 ควรเลือกเวลาที่ปราศจากเสียงรบกวน ไม่ร้อนอบอ้าว และไม่ใช่วิชาที่นักเรียนหิวกระหาย ไม่รีบร้อนกลับบ้าน

2.3.3 จะต้องอ่านคำชี้แจงประกอบการฝึกทักษะแต่ละกิจกรรมให้เข้าใจทุกครั้งก่อนฝึก

2.3.4 ในการทดลองภาคสนามในชั้นเรียนจริง ต้องใช้ครูเพียงคนเดียว ผู้สังเกตต้องอยู่ห่าง ๆ ไม่เข้าไปช่วยเหลือเด็ก หากจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือให้ครูผู้สอนช่วย

2.3.5 ไม่ว่าจะเป็นการทดลองแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และภาคสนาม ครูจะต้องอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนทราบกับแบบฝึกทักษะ ดังนี้

- 1) ทดสอบก่อนเรียน
- 2) ทำกิจกรรมการฝึกทักษะ ซึ่งจะมีรายละเอียดชี้แจงประกอบให้ทุกกิจกรรม

3) ทดสอบหลังเรียน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพของแบบฝึกไว้ คือ 80 / 80 ที่ผู้วิจัยได้จัดตั้งเกณฑ์ไว้สูง เพราะจากการอ่านงานวิจัยของหลายๆ ท่านมักพบว่าตั้งเกณฑ์ไว้เท่าใดมักจะได้ตามเกณฑ์ การตั้งเกณฑ์ไว้สูงจะมีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนด้วย และมีระดับความผิดพลาดไว้ร้อยละ 5 โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

1. สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อแบบฝึกทักษะการสอนมีประสิทธิภาพตั้งแต่ 82.51 / 82.51 ขึ้นไป
 2. เท่าเกณฑ์ เมื่อแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพตั้งแต่ 77.50 / 77.50 ถึง 82.50 / 82.50
 3. ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพต่ำกว่า 77.40 / 77.40
- 2.4 หาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะพัฒนาการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้ E_1/E_2 (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 ก : 103)

การคำนวณหาค่า E_1 (ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ)

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

การคำนวณหาค่า E_2 (ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์)

$$E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรืองาน
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรืองาน
	B	แทน	คะแนนเต็มของผลการสอบหลังเรียน

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าแบบฝึกทักษะมีประโยชน์ต่อการเรียนวิชาภาษาไทยมาก โดยเฉพาะในส่วนที่นักเรียนได้ฝึกหัดทำกิจกรรมด้วยตนเอง ช่วยทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ และเป็นการทบทวนในสิ่งที่เรียนมาแล้ว ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนเต็มที่ ผู้เรียนมองเห็นความก้าวหน้าของตนเอง ก็จะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านและการเขียนคำที่ประสมสระโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย หัวข้อเรื่อง คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะ แบบทดสอบก่อนฝึกแบบฝึกทักษะ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมในการฝึกทักษะ และแบบทดสอบหลังฝึกแบบฝึกทักษะ

2. การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะ

ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness index) หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยการเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน และคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับสูงสุดที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนเมื่อมีการประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นมา เรามักจะดูถึงประสิทธิผลทางการสอนและการวัดประเมินผลทางสื่อ นั้น ตามปกติแล้วจะเป็นการประเมินความแตกต่างของค่าคะแนนใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียน หรือเป็นการทดสอบเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในทางปฏิบัติส่วนมากจะเน้นที่ผลความแตกต่างที่แท้จริงมากกว่าผลของความแตกต่างทางสถิติ แต่ในบางกรณีเปรียบเทียบเพียง 2 ลักษณะก็อาจจะยังไม่เพียงพอ มีผู้กล่าวถึงการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะดังนี้

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2545 : 27-279) ได้กล่าวถึงดัชนีประสิทธิผลไว้ว่าการประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นมา มักจะดูถึงประสิทธิผลทางการสอนและการวัดประเมินผลของสื่อ นั้นตามปกติแล้ว จะเป็นการประเมินความแตกต่างของค่าคะแนนใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน หรือเป็นการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในทางปฏิบัติส่วนมากจะเน้นที่ผลของความแตกต่างที่แท้จริงมากกว่าผลของความแตกต่างทางสถิติ แต่ในบางกรณีการเปรียบเทียบเพียง 2 ลักษณะก็อาจจะยังไม่เป็นการเพียงพอ เช่น ในกรณีของการทดลองใช้สื่อในการเรียนการสอนครั้งหนึ่งปรากฏว่ากลุ่มที่ 1 การทดสอบก่อนเรียนได้คะแนน 18% การทดสอบหลังเรียนได้คะแนน 67% และกลุ่มที่ 2 ทดสอบก่อนเรียนได้คะแนน 27% การทดสอบหลังเรียนได้คะแนน 74% ซึ่งเมื่อนำผลมาวิเคราะห์ทางสถิติปรากฏว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งสองกลุ่ม แต่เมื่อเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบหลังเรียนระหว่างกลุ่มทั้งสองปรากฏว่าไม่มีความแตกต่าง ซึ่งไม่สามารถระบุได้ว่า เกิดขึ้นเพราะตัวแปรทดลอง (Treatment) นั้นหรือไม่ เนื่องจากการทดสอบทั้ง 2 กรณีนั้น มีคะแนนพื้นฐาน (คะแนนทดสอบก่อนเรียน) แตกต่างกันซึ่งจะส่งผลถึงคะแนนการทดสอบหลังเรียนที่จะเพิ่มขึ้นได้สูงสุดของแต่ละกรณี

เพชัญ กิจระการ (2546 : 1-6) ได้กล่าวถึง การหาดัชนีประสิทธิผลว่า เมื่อมีการประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นมา เรามักจะดูประสิทธิผลทางการสอนและการวัดประเมินผลทางสื่อ นั้นตามปกติแล้วจะเป็นการประเมินความแตกต่างของค่าคะแนนใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียน หรือเป็นการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในทางปฏิบัติส่วนมากจะเน้นที่ผลของความแตกต่างที่แท้จริงมากกว่าผลของความแตกต่างทางสถิติ แต่ในบางกรณีการเปรียบเทียบเพียง 2 ลักษณะก็อาจจะยังไม่เป็นการเพียงพอ เช่น ในกรณีของการทดลองใช้สื่อในการเรียนการสอนครั้งหนึ่งปรากฏว่า กลุ่มที่ 1 การทดสอบก่อนเรียนได้คะแนน 18% การทดสอบหลังเรียนได้ 67% และกลุ่มที่ 2 การทดสอบก่อนเรียนได้คะแนน 27% การทดสอบหลังเรียนได้คะแนน 74% ซึ่งเมื่อนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติปรากฏว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้ง 2 กลุ่ม แต่เมื่อเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบหลังเรียน ระหว่างกลุ่มทั้งสองปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สามารถระบุได้ว่าเกิดขึ้นเพราะตัวแปรทดลอง (Treatment) นั้นหรือไม่ เนื่องจากการทดลองทั้งสองกรณีนั้น คะแนนพื้นฐาน

(คะแนนทดสอบก่อนเรียน) แตกต่างกันซึ่งจะส่งผลถึงคะแนนการทดสอบหลังเรียนที่จะเพิ่มขึ้นได้สูงสุดของแต่ละกรณี

วรรณวิไล พันธุ์สีดา (2549 : 111-112) ได้กล่าวถึง การหาค่าดัชนี ประสิทธิภาพของนวัตกรรม โดยการวิเคราะห์จากคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำได้กับคะแนนเต็ม ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งเกณฑ์การยอมรับว่านวัตกรรมมีประสิทธิผลช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง จะต้องมียุทธศาสตร์ .50 ขึ้นไป

เพ็ญ กิจระการ และสมนึก กัททิษณี (2545 : 31-35) ได้กล่าวถึง การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดทักษะการ พัฒนาการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึก ทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 วิเคราะห์จากคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้สูตร ดังนี้

$$E.I. = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{(\text{จำนวนผู้เรียนทุกคน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

จากการศึกษาการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึก ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ดัชนี ประสิทธิภาพได้จากการหาความแตกต่างของการทดสอบก่อนการทดลอง และการทดสอบหลัง การทดลองด้วยคะแนนสูงสุดที่สามารถทำเพิ่มขึ้นได้ค่าสัมพัทธ์ของการทดลอง จะสามารถ กระทำได้อย่างถูกต้องแน่นอน จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของคะแนนพื้นฐาน คะแนน ทดสอบก่อน และคะแนนที่สามารถทำได้สูงสุด ดัชนีประสิทธิผลจะเป็นตัวชี้ถึงขอบเขตและ ประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อการเรียนการสอนต่อไป

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึก

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาหลายคนได้กล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2553 ข : 56) ได้กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการ ซึ่งเป็นผลจาก การเรียนรู้ในเนื้อหาสาระและตามจุดประสงค์ของรายวิชาหรือเนื้อหาที่สอนนั้น โดยทั่วไปจะ

วัดผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่าง ๆ ที่เรียนใน โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

น้ำอ้อย อริยะสุขสกุล (2546 : 64) ได้สรุปว่า หมายถึงการวัดความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะทางวิชาการ รวมทั้งสมรรถภาพทางสมองด้านต่าง ๆ เช่น ระดับสติปัญญา การคิด การแก้ปัญหาต่าง ๆ ของเด็ก ซึ่งแสดงให้เห็นด้วยคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือการรายงานทั้งเขียนหรือพูด การทำงานที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนการทำการบ้านแต่ละรายวิชา

สมนึก ภัททิยชนี (2551 : 73) ได้กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่ผ่านมาแล้ว

เพชร พิมพ์ศรี (2551 : 46) ได้สรุปว่า หมายถึง คุณลักษณะความรู้ ความสามารถและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการเรียน การฝึกทักษะ การเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายรูปแบบ จึงเป็นสิ่งที่บ่งบอกหรือเป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถ หรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่า เกิดการเรียนรู้มากน้อยอย่างไรจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จิระ งอกศิลป์ (2551 : 119) ได้กล่าวว่า หมายถึง กระบวนการหาปริมาณหรือจำนวนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่ง ผลการวัดออกมาเป็นตัวเลขหรือสัญลักษณ์

จากการศึกษาความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพอสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการ รวมทั้งสมรรถภาพทางสมองด้านต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งวัดออกมาเป็นตัวเลขหรือสัญลักษณ์ แล้วทำให้ทราบว่าบุคคลเกิดการเรียนรู้มากน้อยเพียงไร

2. ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 57) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion referenced test) หมายถึงแบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์

สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์ เป็นหัวใจสำคัญของแบบทดสอบประเภทนี้

2.2 แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm referenced test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนกผู้ตอบตามความเก่งอ่อนได้ดี เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้ การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐาน ซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถให้ความหมายแสดงถึงสถานภาพความสามารถของบุคคลนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

สมนึก กัททิษณี (2551 : 73) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็น 2 ชนิดคือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้าง (Teacher made test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอน จะไม่นำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่น เป็นแบบทดสอบที่ใช้กันโดยทั่วไปในโรงเรียน

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์เช่นเดียวกับแบบทดสอบที่ครูสร้าง แต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพต่าง ๆ ของนักเรียนที่ต่างกลุ่มกัน เช่น เปรียบเทียบคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนแห่งหนึ่ง กับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ทั่วประเทศ (แบบทดสอบมาตรฐานระดับชาติ) หรือกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ทั่วจังหวัด (แบบทดสอบมาตรฐานระดับจังหวัด) เป็นต้น

จากการศึกษาประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพอสรุปได้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนเนื้อหานั้นไปแล้วมี 2 ลักษณะคือ แบบทดสอบอิงเกณฑ์และแบบทดสอบอิงกลุ่ม

3. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาหลายคนได้กล่าวถึงการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2554 : 65-74) กล่าวถึงการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2 แบบดังนี้

3.1 แบบอิงเกณฑ์ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

3.1.1 วิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหา ชั้นแรกจะต้องทำการวิเคราะห์ ว่ามีหัวข้อเนื้อหาใดบ้างที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และที่จะต้องวัดแต่ละหัวข้อ เหล่านั้นต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมหรือสมรรถภาพอะไรกำหนดออกมาให้ชัดเจน

3.1.2 กำหนดพฤติกรรมย่อยที่จะออกข้อสอบจากชั้นแรก พิจารณาต่อไปว่าจะวัดพฤติกรรมย่อยอะไรบ้าง อย่างละกี่ข้อ พฤติกรรมย่อยดังกล่าว คือ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั่นเอง เมื่อกำหนดจำนวนข้อที่ต้องการจริงเสร็จแล้ว ต่อมาให้พิจารณาว่าจะต้องออกข้อสอบเกินไว้หัวข้อละกี่ข้อ ควรเกินไว้ไม่ต่ำกว่า 25 % ทั้งนี้หลังจากที่นำไปทดลองใช้ และวิเคราะห์หาคุณภาพของข้อสอบรายข้อแล้ว จะตัดข้อที่มีคุณภาพไม่เข้าเกณฑ์ออก ข้อสอบที่เหลือจะได้ไม่น้อยกว่าจำนวนที่ต้องการจริง

3.1.3 กำหนดรูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีเขียนข้อสอบ ชั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนตัดสินใจว่าจะใช้ข้อคำถามรูปแบบใดและศึกษาวิธีเขียนข้อสอบ เช่น ศึกษาในการเขียนคำถามแบบนั้น ศึกษาวิธีเขียนข้อสอบเพื่อวัดจุดประสงค์ประเภทต่าง ๆ ศึกษาเทคโนโลยีในการเขียนข้อสอบเพื่อที่จะนำไปใช้ในการเขียนข้อสอบของตนเอง

3.1.4 เขียนข้อสอบ ลงมือเขียนข้อสอบตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ตามตารางที่กำหนดจำนวนข้อสอบของแต่ละจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และใช้รูปแบบเทคนิคการเขียนตามที่ได้ศึกษาในขั้นที่ 3

3.1.5 ตรวจสอบข้อสอบ นำข้อสอบที่เขียนไว้แล้วในขั้นที่ 4 มาพิจารณาทบทวนอีกครั้ง โดยพิจารณาความถูกต้องตามหลักวิชาว่า แต่ละข้อวัดพฤติกรรมย่อยหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการหรือไม่ ภาษาที่ใช้เขียนชัดเจน เข้าใจง่ายหรือไม่ ตัวถูกตัวลวงเหมาะสมเข้าเกณฑ์หรือไม่ ทำการปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3.1.6 ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา นำจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและข้อสอบที่วัดแต่ละจุดประสงค์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล และด้านเนื้อหาจำนวนไม่ต่ำกว่า 3 คน พิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อวัดตามจุดประสงค์ที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้ามีข้อที่ไม่เข้าเกณฑ์ ควรพิจารณาปรับปรุงให้เหมาะสม เว้นแต่จะไม่สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้อย่างชัดเจน

3.1.7 พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง นำข้อสอบทั้งหมดที่ผ่านการพิจารณาว่าเหมาะสมเข้าเกณฑ์ในขั้นที่ 6 มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบ มีคำชี้แจงเกี่ยวกับแบบทดสอบ วิธีตอบ จัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

3.1.8 ทดลองใช้ วิเคราะห์คุณภาพและปรับปรุง

3.1.9 พิมพ์แบบทดสอบฉบับจริง นำข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก
เข้าเกณฑ์ จากผลการวิเคราะห์ในข้อ 8 มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับจริงต่อไป โดยเน้น
รูปแบบการพิมพ์ที่ประณีต มีความถูกต้อง มีคำชี้แจงที่ละเอียดแจ่มชัด ผู้อ่านเข้าใจง่าย

3.2 แบบอิงกลุ่ม มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.2.1 วิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหาวิชาและทำกำหนดตารางกำหนด
ลักษณะข้อสอบ

3.2.2 กำหนดรูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีเขียนข้อสอบ

3.2.3 เขียนข้อสอบ

3.2.4 ตรวจสอบข้อสอบ

3.2.5 พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง

3.2.6 ทดลองใช้ วิเคราะห์คุณภาพและปรับปรุง

3.2.7 พิมพ์แบบทดสอบฉบับจริง

จากการศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ สรุปได้ว่าการสร้างแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี 2 แบบ คือ แบบอิงเกณฑ์ และแบบแบบอิงกลุ่ม ทั้ง 2 แบบ เป็น
การสร้างแบบประเมินพัฒนาการ ต้องสร้างให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้มีขั้นตอนการ
สร้างที่เป็นระบบ คือวิเคราะห์จุดประสงค์ กำหนดรูปแบบของแบบประเมินพัฒนาการ ลงมือ
เขียนแบบประเมินพัฒนาการ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาคุณภาพ ทดลองใช้ ปรับปรุง
แบบประเมินพัฒนาการ และพิมพ์เป็นฉบับจริงนำไปใช้กับนักเรียนต่อไป

หลักการ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งสำคัญต่อ
การตัดสินใจผลการเรียนของนักเรียนนักการศึกษาที่สนใจศึกษาในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2543 : 77) ได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า
ความสามารถของบุคคลในการตอบแบบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผู้ที่ตอบได้คะแนนมากคือผู้ที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงส่วนผู้ที่ตอบได้คะแนนน้อยถือว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สรุปความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงคุณลักษณะและประสบการณ์ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนที่ทำให้บุคคลเกิดเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ามีความสามารถหรือเรียนรู้ เพียงใด

2. จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการวัดดูว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่ กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใดเป็นการตรวจสอบการ เปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพของสมองซึ่งเป็นผลจากการได้รับการฝึกฝนอบรม ในช่วงที่ผ่านมาและในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถวัดได้ 2 แบบตามจุดมุ่งหมาย และลักษณะวิชาที่สอนดังนี้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530 : 29-30) ได้ให้ความหมายของจุดมุ่งหมายของการวัดผล สัมฤทธิ์ว่าเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของสมรรถภาพสมองของบุคคลว่าเรียนแล้วรู้ สิ่งใดบ้างและมีความสามารถด้านใดมากน้อยเท่าไรซึ่งเป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียน ในด้านพุทธิพิสัยและในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถวัดได้ 2 แบบตามจุดมุ่งหมาย และลักษณะของวิชาที่เรียนคือ

1. การวัดด้านการปฏิบัติเป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถทางการ ปฏิบัติโดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงให้เห็นเป็นผลงานปรากฏออกมาให้ทำการสังเกตและ วัดได้เช่นวิชาศิลปศึกษาพลศึกษาการช่างเป็นต้นการวัดแบบนี้จึงต้องวัด โดยใช้ “ข้อสอบ ภาควิปฏิบัติ (Performance Test)” ซึ่งการประเมินผลจะพิจารณาที่วิธีปฏิบัติ (Procedure) และ ผลงานที่ปฏิบัติ(Product)

2. การวัดด้านเนื้อหาเป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ เนื้อหาวิชารวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนมี วิธีการสอบวัดได้ 2 ลักษณะคือ

- 2.1 การสอบแบบปากเปล่า (Oral Test) การสอบแบบนี้มักกระทำเป็น รายบุคคลซึ่งเป็นการสอบที่ต้องการดูแลเฉพาะอย่างเช่นการสอบอ่านฟังเสียงการสอบ สัมภาษณ์ซึ่งต้องการดูการใช้ถ้อยคำในการตอบคำถามรวมทั้งการแสดงความคิดเห็นและ บุคลิกภาพต่างๆ

- 2.2 การสอบแบบให้เขียนตอบ (Paper-pencil Test or Written Test)

เป็นการสอบวัดที่ให้ผู้สอนเขียนเป็นตัวหนังสือตอบซึ่งมีรูปแบบการตอบอยู่ 2 แบบคือ

2.2.1 แบบไม่จำกัดคำตอบ (Free Response Type) ซึ่งได้แก่การสอบวัดที่ใช้ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง (Essay Type)

2.2.2 แบบจำกัดคำตอบ (Fixed Response Test) ซึ่งเป็นการสอบที่กำหนดขอบเขตของคำถามที่จะให้ตอบหรือกำหนดคำตอบมาให้เลือกซึ่งมีรูปแบบของคำถามอยู่ 4 รูปแบบคือ

- 1) แบบเลือกทางใดทางหนึ่ง
- 2) แบบจับคู่
- 3) แบบเติมคำ
- 4) แบบเลือกตอบ

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละวิชานั้นมี 2 แบบคือการวัดด้านปฏิบัติและการวัดด้านเนื้อหา

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement Test)

เขาวดี วิบูลย์ศรี (2540 : 14) ได้ให้ความหมายแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ (Achievement test) ว่าเป็นเครื่องมือสำหรับช่วยให้ครูสามารถตัดสินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะเป็นวิธีการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความเป็นอิสระได้มากกว่าวิธีอื่น ๆ เมื่อเทียบกับกระบวนการเรียนการสอนที่มีอยู่แบบสอบผลสัมฤทธิ์ที่ใช้ในโรงเรียนมุ่งวัดความรู้ในแต่ละวิชาและทักษะต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์พื้นฐานที่สำคัญ 2 ประเภทคือ

1. เพื่อเป็นเครื่องมือในการวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอันเป็นข้อมูลที่ได้รับสำหรับการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล
2. เพื่อเป็นการตรวจสอบความสามารถของนักเรียนแต่ละคนซึ่งแตกต่างกันโดยธรรมชาติ

ปรีชาพร วงศ์อนุตรไพโรจน์ (2551 : 303) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียนรวมทั้งความสามารถในการเรียนว่าได้พัฒนาขึ้นอย่างไรมากเท่าไรรู้อะไรบ้างเป็นข้อสอบวัดคุณลักษณะด้านความรู้ ความคิดในส่วนที่เป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน้าที่ของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์คือมุ่งตรวจสอบความสามารถในการเรียนผลการเรียนที่เด่นหรือโดยรวมถึงทักษะในด้านต่างๆของผู้เรียนว่ามีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนมากน้อยเพียงใดภายหลังการเรียนแล้ว

บุญชม ศรีสะอาด (2549 : 51 -52) ได้ให้ความหมายและจำแนกประเภทของแบบทดสอบไว้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test) หมายถึงแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้เนื้อหาสาระและตามจุดประสงค์ของวิชาหรือเนื้อหาที่สอบนั้น โดยทั่วไปจะวัดผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่างๆที่เรียนในโรงเรียนวิทยาลัยมหาวิทยาลัยหรือสถาบันศึกษาต่างๆอาจจำแนกออกได้ 2 ประเภทคือ

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Test) หมายถึงแบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้
2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm Referenced Test) หมายถึงแบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตรจึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตรความสามารถในการจำแนกผู้สอบตามความเก่งอ่อนได้ดีเป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้ การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐานซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถให้ความหมายแสดงถึงสถานภาพความสามารถของบุคคลนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นๆที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ ข้อความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคลซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอบ

ความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นความรู้ที่รับด้วยจิตใจและอาจแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ให้บุคคลรอบข้างได้รับรู้ นักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายความพึงพอใจไว้ดังนี้

มอร์ส (Morisc. 1955 : 27) ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของผู้ที่ทำงานให้ลดน้อยลง ถ้าเกิดความเครียดมาก จะทำให้เกิดความไม่พอใจ ในการทำงานและความเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากจะมีปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนองความเครียดให้ลดน้อยลง หรือหมดไป ความ พึงพอใจก็จะมากขึ้น

แอปเปิ้ลไท์ (Applethite, 1965 : 6) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึก ส่วนตัวของบุคคลในการปฏิบัติงานซึ่งมีความหมายกว้างรวมกัน ไปถึงความพึงพอใจใน สภาพแวดล้อมทางกายด้วย การมีสุขที่ทำงานร่วมกับคนอื่นที่เข้ากันได้ มีทัศนคติที่ดีต่องาน ด้วย

ประสาธ อิศรปริดา (2541 : 300) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง พฤติกรรมที่กระตุ้น โดยแรงขับของแต่ละคนและมีแนวโน้มไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางอย่างใด อย่างหนึ่งทำให้เกิดความต้องการ

กู๊ด (good, 1973 : 161) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง สภาพ หรือระดับความพึงพอใจที่เป็นผลมาจากความสนใจและเจตคติของบุคคลที่มีต่องานด้วย

มยุรี ศรีคะณีย์ (2547 : 91) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้คือ พลังที่ เกิดขึ้นทางจิตที่มีผลทำให้บุคคลชอบหรือไม่ชอบในงาน หรือกิจกรรมที่ทำให้ซึ่งส่งผลให้งาน หรือกิจกรรมที่ทำนั้นประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวได้

จากความหมายของความพึงพอใจที่มีผู้ให้ความหมายไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรม ต่าง ๆ ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมและต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จน บรรลุผลสำเร็จ

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจคือ ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมและต้องการดำเนินกิจกรรม นั้นๆจนบรรลุผลสำเร็จ นักการศึกษาได้กล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ ดังนี้

เผชิญ กิจระการ (2546 : 7) ได้กล่าวถึงแนวคิดของเฮทฟีลด์และฮิวส์แมนที่ได้ ทำการพัฒนาแนวคิดของนักวิจัยต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน พบว่าองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้

ตัวแปรที่ 1 องค์ประกอบเกี่ยวกับงานที่ทำในปัจจุบัน แบ่งเป็น

1. ความตื่นเต้น/น่าเบื่อ
2. ความสนุกสนาน/ความไม่สนุกสนาน
3. ความท้าทาย/ความไม่ท้าทาย
4. มีความพอใจ/ไม่พอใจ

ตัวแปรที่ 2 องค์ประกอบทางด้านค่าจ้าง ประกอบด้วย

1. ถือว่าเป็นรางวัล/ไม่เป็นรางวัล
2. มาก/น้อย
3. ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม
4. เป็นทางบวก/เป็นทางลบ

ตัวแปรที่ 3 องค์ประกอบทางการเลื่อนตำแหน่ง

1. ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม
2. เชื้อถือได้/เชื้อถือไม่ได้
3. เป็นเชิงบวก/เป็นเชิงลบ
4. เป็นเหตุผล/ไม่เป็นเหตุผล

ตัวแปรที่ 4 องค์ประกอบทางด้าน ผู้นิเทศ/ผู้บังคับบัญชา

1. อยู่ใกล้/อยู่ไกล
2. ยุติธรรมแบบจริงจัง/ยุติธรรมแบบไม่จริงจัง
3. เป็นมิตร/ค่อนข้างไม่เป็นมิตร
4. เหมาะสมทางคุณสมบัติ/ไม่เหมาะสมทางคุณสมบัติ

ตัวแปรที่ 5 องค์ประกอบทางด้าน เพื่อนร่วมงาน

1. เป็นระเบียบเรียบร้อย/ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
2. จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงานและเพื่อน/ไม่จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงานและเพื่อน
3. สนุกสนานร่าเริง/ดูไม่มีชีวิตชีวา
4. ทุ่มเทสนใจเอาใจจริงเอาใจ/ดูเหน้อยหน่าย

เพื่อน

เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1959 : 113-115) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีเป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจเรียกว่า The motivation hygiene theory ทฤษฎีนี้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยกระตุ้น (Motivation factors) เป็นปัจจัยเกี่ยวกับงานซึ่งมีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

2. ปัจจัยคำจุน (Hygiene factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานและมีหน้าที่ให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น เงินเดือน โอกาสที่จะก้าวหน้าในอนาคตสถานะภาพของอาชีพ สภาพการทำงาน

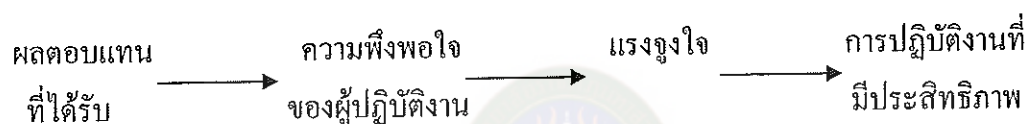
มาสโลว์ (Maslow, 1970 : 69-80) ได้นำเสนอลำดับขั้นตอนความต้องการ (Hierarchy of needs) ที่ตั้งอยู่บนสมมุติฐานที่ว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ ไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อต้องการได้รับการตอบสนองหรือพึงพอใจอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วความต้องการสิ่งอื่น ๆ ก็จะเกิดขึ้นมาอีก ความต้องการของคนเราอาจจะเกิดขึ้นซ้ำซ้อนกันความต้องการอย่างหนึ่งอาจยังไม่หมดไป ความต้องการอีกอย่างหนึ่งอาจเกิดขึ้นได้ ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ความต้องการทางคั้นร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เน้นสิ่งในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการพักผ่อน ความต้องการทางเพศ
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) ความมั่นคงในชีวิตทั้งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและอนาคต ความเจริญก้าวหน้า อบอุ่นใจ
3. ความต้องการทางสังคม (Social needs) เป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมต้องการให้สังคมยอมรับตนเองเข้าเป็นสมาชิก ต้องการความเป็นมิตร ความรักจากเพื่อนร่วมงาน
4. ความต้องการมีฐานะ (Esteem needs) มีความอยากเด่นในสังคม มีชื่อเสียง อยากให้ผู้คนยกย่องสรรเสริญตนเอง อยากมีความอิสระเสรี
5. ความต้องการที่จะประสบผลสำเร็จในชีวิต (Self actualization needs) เป็นความต้องการระดับสูง อยากให้ตัวเองประสบผลสำเร็จซักอย่างหนึ่งในชีวิต ซึ่งเป็นไปได้ยาก

จากความคิดของมาสโลว์ (Maslow) แสดงให้เห็นว่ามนุษย์ส่วนใหญ่ไม่สามารถบรรลุความต้องการในระดับการรู้จักตนเองได้ ทำให้มนุษย์มีความต้องการในระดับสูงมากขึ้น เพราะความต้องการระดับสูงเป็นแรงผลักดันให้มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มและทำการสื่อสารซึ่งกันและกันเพื่อหวังผลในส่วนหนึ่งที่เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดอย่างกว้างขวางเกิดการร่วมมือกันนำไปสู่การปฏิบัติเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการสนองความต้องการต่าง ๆ ของมนุษย์นั่นเองเมื่อมนุษย์ทุกคนมีความต้องการและความต้องการนั้น ได้รับการบริการหรือตอบสนองแล้วย่อมทำให้เกิดความพึงพอใจ

สมยศ นาวิการ (2544 : 155) ได้กล่าวถึงการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการ ปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำปรึกษาจึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การทำให้ผู้เรียน เกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงานนั้น มีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะ คือ

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการ ผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง ทศนะตามแนวคิดดังกล่าวสามารถแสดงด้วยภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 ความพึงพอใจนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าว ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางบรรลุผลสำเร็จ จึงต้องคำนึงถึงบรรยากาศและสถานที่รวมทั้งสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปแบบของรางวัลหรือผลตอบแทนซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงและรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้แล้วความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น

จากแนวคิดดังกล่าวเมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายในเป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่นความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่างๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จทำให้เกิดความภูมิใจความมั่นใจตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่นส่วนผลการตอบแทนภายนอกเป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดหาให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่นการได้รับคำยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ผู้ปกครองหรือแม้แต่การได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

3. การสร้างความพึงพอใจในบทเรียน

ความพึงพอใจมีประโยชน์ในด้านการเรียนรู้เป็นอย่างมาก เพราะหากผู้เรียนมีความพึงพอใจจะมีความสนใจและตั้งใจที่จะร่วมกิจกรรม การเรียนก็จะประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรคำนึงถึงความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ

มาลียา ระวังวงศ์ (มาลียา ระวังวงศ์, 2542 : 38) เสนอแนะวิธีสร้างความสนใจไว้ดังนี้

1. ศึกษาความต้องการของผู้เรียนส่วนใหญ่เพื่อจะได้บทเรียนสภาพห้องเรียนและสื่อการเรียนต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน
2. สืบหาพื้นฐานด้านความถนัดของผู้เรียน เพื่อจัดสภาพการเรียนการสอนให้ตรงกับความถนัดนั้น ๆ
3. จัดสภาพห้องเรียนให้น่าสนใจ มีการตั้งคำถามช่วยและท้าทายความสามารถของผู้เรียน พยายามให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนให้มากที่สุด เช่น การแสดงความคิดเห็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ตลอดจนการพยายามสร้างความตื่นตาตื่นใจด้วยสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ
4. ในการเสริมแรง โดยพยายามให้ผู้เรียนได้ประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้หรือการทำงานนั้น ๆ บ้าง โดยเลือกให้ตรงกับความถนัดและความสนใจของเขา จะทำให้เขาสนใจสิ่งที่ได้รับมอบหมายให้ทำ

สุภารัตน์ จีนประโคน (2547 : 38) การสร้างความพึงพอใจในบทเรียนสามารถทำได้ดังนี้

1. คำนึงถึงความสนใจสัญชาตญาณความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน โดยการนำเอาเรื่องราวหรือสิ่งแปลกใหม่มาให้นักเรียนดู

2. ทำบทเรียนให้สนุก โดยใช้อุปกรณ์การสอนหรือเทคนิคการสอน
หลายๆรูปแบบ

3. ทำบทเรียนให้กระชับ โดยใช้ถ้อยคำที่ง่าย ๆ หรือเน้นรูปธรรม
มากกว่านามธรรม

4. ให้นักเรียนมีโอกาสดекแสดงความคิดเห็น หรือกระตุ้นให้ผู้เรียน
ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อยู่เสมอด้วยการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เข้ามาช่วยสอน

5. จัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวให้ผู้เรียนน่าสนใจ เช่น การจัด
นิทรรศการ การอภิปราย จัดชุมนุม การจัดแสดงหนังสือ นอกจากนี้ยังได้เสนอแนะวิธีการ
สร้างความสนใจไว้ดังนี้

1. ก่อนจะสอนในเรื่องใดก็ตามต้องสร้างความรู้พื้นฐานในเรื่อง
นั้น ๆ ให้แก่ผู้เรียนก่อน

2. จัดบทเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนของผู้เรียน

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ทำงานได้สำเร็จเป็นชิ้นเป็นอัน

4. ชี้แจงให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าของตน ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่จะ
ทำให้ผู้เรียนอยากเรียนและมีความสนใจในงานชิ้นนั้นมากขึ้น

5. ในการสอนครูควรชี้แจงให้เห็นความน่าสนใจของเรื่องที่เรียน

6. จัดสภาพในการเรียนให้เป็นที่น่ารื่นรมย์

7. ในการสอน ครูต้องมุ่งสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชานั้นควบคู่ไปด้วย

8. ในการสอนแต่ละครั้ง ครูควรจัดหาอุปกรณ์ที่เหมาะสมให้

9. ควรจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมมากที่สุด

10. จัดบทเรียนให้มีความหมายต่อชีวิตผู้เรียน

จากการศึกษาการสร้างคามพึงพอใจ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนและผล
การเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียน
ได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ

บริบทของโรงเรียนบ้านกุดน้ำใส

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ที่ตั้งและเขตบริการ

โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส ตั้งอยู่เลขที่ 110 หมู่ที่ 1 ตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม 44170 อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอนาเชือก อยู่ห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประมาณ 72 กิโลเมตร มีเขตบริการ 4 หมู่บ้าน คือ

- 1) บ้านกุดน้ำใส หมู่ที่ 1 ตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก
จังหวัดมหาสารคาม
- 2) บ้านน้ำอ้อม หมู่ที่ 15 ตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก
จังหวัดมหาสารคาม
- 3) บ้านหนองมะเขือ หมู่ 2 ตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก
จังหวัดมหาสารคาม
- 4) บ้านเหล่าคา หมู่ที่ 9 ตำบลปอพาน อำเภอนาเชือก
จังหวัดมหาสารคาม

1.2 ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนโดยสังเขป

โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส ตั้งอยู่เลขที่ 110 หมู่ 1 ตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือกจังหวัดมหาสารคาม ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2482 โดยใช้ศาลาวัดบ้านกุดน้ำใสเป็นสถานที่เล่าเรียนต่อมาได้ย้ายมาทำการสอนที่วัดบ้านเหล่าคา เนื่องจากศาลาหลังเดิมชำรุด จนกระทั่งชาวบ้านได้บริจาคที่ดินเพื่อสร้างเป็นโรงเรียน จำนวน 9 ไร่เศษ ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งของโรงเรียนจนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2556) โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส เปิดทำการเรียนการสอน ตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนทั้งหมด 113 คน เป็นนักเรียนชาย 60 คน นักเรียนหญิง 53 คน (10 มิถุนายน 2556) ครู 14 คน พนักงานราชการ 1 คน โดยมีนายอภิรักษ์ ทองขาน ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน

1.3 ด้านบุคลากร

อัตรากำลังบุคลากรโรงเรียนบ้านกุดน้ำใส ปีการศึกษา 2556 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงอัตรากำลังของโรงเรียนบ้านกุดน้ำใส ปีการศึกษา 2556

บุคลากร	จำนวนบุคลากร		รวม	หมายเหตุ
	ชาย	หญิง		
ผู้บริหาร	1	-	1	
ข้าราชการครูสายผู้สอน	5	8	13	
พนักงานราชการ	-	1	1	
รวม	6	9	15	

1.4 จำนวนนักเรียนปีการศึกษา 2556

จำนวนนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดน้ำใส ปีการศึกษา 2556 ปรากฏดังตารางที่ 6
 ตารางที่ 6 แสดงจำนวนนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดน้ำใส ปีการศึกษา 2556

ชั้น	จำนวนนักเรียนปี 2555			หมายเหตุ
	ชาย	หญิง	รวม	
ชั้นอนุบาลปีที่ 1	5	5	10	
ชั้นอนุบาลปีที่ 2	7	3	10	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	2	6	8	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	6	6	12	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	4	4	8	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	5	5	10	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	9	6	15	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	4	4	8	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	7	4	11	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	4	5	9	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	7	5	12	
รวม	60	53	113	

จากตารางที่ 6 แสดงจำนวนนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดน้ำใสทั้งระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 113 คน นักเรียนชาย จำนวน 60 คน นักเรียนหญิงจำนวน 53 คน มีนักเรียนที่มีความบกพร่องเรียนร่วม จำนวน 1 คน และนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ จำนวน 7 คน

2. สภาพชุมชนโดยรวม

สภาพชุมชนโดยรอบโรงเรียนมีลักษณะความเป็นอยู่แบบสังคมเครือญาติ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ชุมชนมีผู้นำชุมชน และกลุ่มองค์กรต่างๆ ที่มีความรู้ความสามารถ และมีความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และสามารถปกครองท้องถิ่นได้อย่างสงบสุข นอกจากนี้ยังสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดความขัดแย้งในชุมชนได้อย่างสันติ ประชาชนในชุมชน มีความสามัคคีให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนเป็นอย่างดี

3. สภาพการจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส จัดการเรียนการสอนโดยยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในการจัดการเรียนรู้และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านกุดน้ำใสเป็นผู้ประสานงาน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ เนื่องจาก หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน

สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านกุดน้ำใสในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเฉพาะสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ และยังไม่คล่อง โดยเฉพาะทักษะขั้นพื้นฐาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงได้มีการพัฒนาการอ่านและการเขียนสระ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ เพื่อจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น และสามารถนำความรู้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึก ทั้งในประเทศและต่างประเทศ แล้วสรุปนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

กองเหรียญ มอนไซสง (2550 : 74-76) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำ โดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 83.34/89.77 และมีดัชนีประสิทธิผลของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำโดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.6785 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 67.85

ทศพร ตาดสุวรรณ (2550 : 77-78) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 75. 36/76.29 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดวงมาลา จาริขานนท์ (2551 : 100-105) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเพื่อการคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า การพัฒนาแผนจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาการกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเพื่อการคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 0.6023 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการร้อยละ 60.23 และนักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อการเรียน โดยใช้แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาการกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเพื่อการคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกทักษะอยู่ในระดับมากที่สุด

นิตยา จันทร์ศรี (2552 : 79) ได้วิจัยการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหัวบึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยที่นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.67 8 คิดเป็น ร้อยละ 42.23 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.22 คิดเป็นร้อยละ 77.41

ประกายแก้ว มุกดาดี (2552 : 77) ได้ศึกษาค้นคว้าการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน การเขียนคำที่มีตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการใช้แบบฝึกทักษะประสมคำด้วยภาพกับแผนผังความคิดผลการศึกษา พบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนประโยคจากภาพที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.78 / 86.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดและมีค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้เท่ากับ 0.8079 คิดเป็นร้อยละ 80.79 และนักเรียนมีความสามารถในการเขียนประโยคจากภาพ หลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ละมุก จันทรแป้น (2552 : 138-145) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเลิงแฝกบัวได้ ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 84.04 / 87.37 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้และมีค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.7391 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 73.91 และนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

มลจินทร์ สุวรรณไตรย์ (2553 : 74) ได้ศึกษา การพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกรูด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

พีริยา มโนเอื้อ (2553 : 104) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาการอ่านและการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนสามพร้าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) แบบฝึก การพัฒนาการอ่านและการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามพร้าว มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.46/89.22 นักเรียนมีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 82.46/89.22 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึก การพัฒนาการอ่านและการ

เขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนสามพร้าว มีค่าเท่ากับ 0.70 ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 70.60 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การพัฒนาการอ่านและการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนสามพร้าว นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 23.45 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึก การพัฒนาการอ่านและการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนสามพร้าว โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ข้อ

อรสา ศรีฉาย (2553 : 99) ได้ศึกษา การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แผนผังความคิด ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ แบบSTAD โรงเรียนบ้านแหบหล้าคา อำเภอแวงน้อยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แผนผังความคิดประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพ 84.15/83.87 2. แผนการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แผนผังความคิดประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.5671 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน ร้อยละ 56.71 3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย โดยใช้แผนผังความคิดประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้และแผนการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียน โดยใช้แผนผังความคิดประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD โดยรวมอยู่ในระดับมาก

พิมพ์สิริ บุญมาก (2554 : 119-125) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD เรื่องการอ่านและเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 82.78/81.20 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอนโดยรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. นักเรียนที่เรียนโดยรูปแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กับการสอนแบบปกติมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้ง 2 กลุ่ม โดยกลุ่มที่เรียนโดยรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 กลุ่มที่เรียนโดยการสอนปกติมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ชเวนดิน (Schewending, 2000 : 51) ได้ศึกษาผลการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 503 คน โดยใช้แบบฝึกหัดที่มีรูปภาพเหมือนของจริง แบบเขียนสะกดคำผลการศึกษพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดที่มีรูปภาพเหมือนจริงมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้รูปภาพเหมือนจริง Clanton (1977) ได้ศึกษาผลของวิธีตัดอักษรตามวิธีการสอนสะกดคำ โดยให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดชนิดลบอักษรออกจากคำ แล้วให้นักเรียนเติมอักษรที่หายไป กับนักเรียนระดับ 6-7 จำนวน 194 คน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน อาห์เมด (Ahmed, 2000) : 3032-B ได้ศึกษาการพัฒนาแบบแผนการสะกดคำตามหน่วยเสียงและตามอักษรวิธีในชั้นประถมศึกษาของสหรัฐอเมริกา โดยออกแบบการรู้จักคำเบื้องต้นและนำไปทดสอบกับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึง จำนวน 390 คน แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยคำที่ไม่มีมีความหมายพยางค์เดียวและสองพยางค์จำนวน 35 คำ และมุ่งเป้าไปที่แบบแผนการสะกดคำ 3 แบบแผนถอดรหัสหน่วยเสียงอย่างเดียว ความรู้เรื่องกฎทางอักษรวิธีอย่างเดียวและการรวมการถอดรหัสหน่วยเสียงกับความรู้เรื่องกฎทางอักษรวิธีเข้าอยู่ในคำคำเดียว

บรูคส์ (Brook, 2000 : 2854-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสอนอ่านและเขียนของครู โดยมีความเชื่อว่าครูต้องมีความเชื่อมั่นและมีความสามารถเป็นนักอ่านและเขียนจึงจะสามารถเป็นครูสอนการอ่านและเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยศึกษาเกี่ยวกับครูระดับชั้นเกรด 4 ผลการศึกษาพบว่าครูเหล่านี้มีความเชื่อมั่นในความสามารถในการอ่านและเขียน การได้ฝึกปฏิบัติการอ่านและเขียนมีบทบาทสำคัญต่อการสอนมาก

แอตคินสัน (Atkinson, 2001 : 496 - A) ได้ศึกษาเพื่อตรวจสอบว่าการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรช่วยให้แนวทางครูไปสู่การสอนการอ่านและการเขียนในชั้นเรียน

ประถมศึกษาตอนปลายและชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 อย่างไรก็ตาม วิธีการศึกษาใช้การตรวจสอบย้อนหลังเกี่ยวกับประวัติการสอนการคิด และการสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของครูผู้ทำการทำการสอนประจำกรมานาน จำนวน 12 คน และครูใหม่ในปีแรกอีก 1 คน รวมทั้งตอบปัจจุบันของครูเหล่านี้ที่ตอบสนองความต้องการเปลี่ยนแปลงการสอนคิดปะทางภายในจังหวัดแมนิโตบาประเทศแคนาดาเป็นที่สนใจในด้านการเคลื่อนไหวไปสู่การสอนภาษาโดยรวมในการอ่านจากปลายทศวรรษที่ 1970 ถึงปลายทศวรรษที่ 1980 และด้านการเคลื่อนไหวไปสู่วิธีการเขียนแบบกระบวนการจากปลายทศวรรษที่ 1980 ถึง กลางทศวรรษที่ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ได้ผลสรุปดังนี้ (1) ครูเห็นคุณค่าของวิธีการปฏิบัติของตนสูงกว่าทฤษฎีที่สัมพันธ์กันกับการปฏิบัติของตนในการสอนอ่านและการสอนเขียน (2) ครูเห็นคุณค่าของความรู้เชิงปฏิบัติของตนที่ได้ประโยชน์จากประสบการณ์ในการสอนในชั้นเรียนของตน (3) ประสบการณ์ต่าง ๆ อันกว้างขวางของครูในฐานะเป็นผู้อ่านและผู้เขียนมีอิทธิพลมากที่สุดในการปรุงแต่งการปฏิบัติการสอนของตนในการอ่านและการเขียน (4) ความเชื่อของครูเกี่ยวกับการอ่านและการเขียนทำให้มุ่งเข้าสู่แนวคิดปัจจุบันในด้านนี้ (5) ครูอธิบายการเปลี่ยนแปลงซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากในวิธีการสอน (6) ครูมีการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องจากครูสามารถทดลองใช้วิธีการสอนใหม่ ๆ ที่ครูคิดว่าน่าจะประสบความสำเร็จได้และ (7) แหล่งความคิดเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ครูชอบมากกว่าคือ ประสบการณ์ของครูเองและการสืบสาวที่ปฏิบัติได้บ้างอย่างใน การร่วมมือกันปฏิบัติกับเพื่อนร่วมงานและนักเรียน

เคนนี่และแชรามีรี (Kiany and shiramiry, 2002 : 57-63) ทำการวิจัยเพื่อศึกษาและกระบวนการฟังเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่ได้รับการฝึกเขียนตามคำบอกถึขึ้นกับนักเรียนที่ได้รับการฝึกตามแบบฝึกหัดการฟังในแบบเรียนเท่านั้น กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในระดับประถมศึกษาที่สถาบันภาษากิซในกรุงเตหะราน ประเทศอิหร่าน จำนวน 2 กลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 30 คนทั้ง 2 กลุ่มจะได้รับการฝึกเขียนตามคำบอกด้วยแบบฝึกหัดการฟังที่ต่างกัน โดยกลุ่มควบคุมจะได้รับการฝึกจากแบบฝึกหัดในการฟังหนังสือเฮดเวย์ อีลิเมนทารีและกลุ่มทดลองจะได้รับการฝึกเขียนตามคำบอกเพิ่มขึ้นอีก 11 ครั้งนอกเหนือจากแบบฝึกหัดการฟังในหนังสือเรียน ผลวิจัยพบว่าการเขียนตามคำบอกถึขึ้นมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจของนักเรียนในกลุ่มทดลอง คะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนของกลุ่มควบคุมอย่างเด่นชัด

บอลล์ (Ball, 2003 : 117-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการอ่านและการเขียนในการเรียนภาษาอังกฤษ ในฐานะภาษาที่สอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และศึกษากระบวนการด้านความรู้ความเข้าใจ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ในการอ่าน การเขียนและมีความรู้ความเข้าใจที่แตกต่าง จากการวัดความคล่องแคล่วทางการพูด โดยนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรกมีการพัฒนาได้มากกว่า

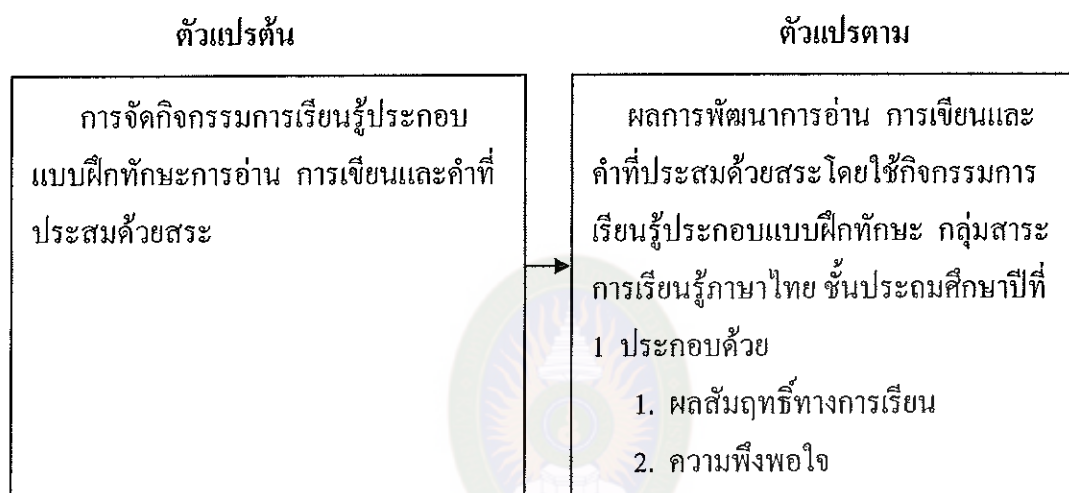
แรนดัลล์ (Randall, 2004 : 4301-A) ได้วิจัยเพื่อทำการเปรียบเทียบกันระหว่างการสอนแบบควบคุมกับการสอนแบบการฝึกฝน การวิจัยนี้เพื่อแยกแยะผลกระทบต่อการเรียนการสอนฝึกรับอ่านในโรงเรียนในเมือง จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนรัฐบาลกับโรงเรียนเอกชน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์สอนในห้องเรียนโดยตรงของเกรด 2 และเกรด 4 การบันทึกเพื่อทำความเข้าใจให้ดีกว่าการใช้กลยุทธ์ และเทคนิคในการสอนอย่างไร จุดประสงค์ของการวิจัย เลือกโรงเรียน 2 โรงเรียน แต่ละโรงเรียนมีจำนวนประชากรเท่ากัน จากการทดลองแสดงให้เห็นว่าเทคนิคและกลยุทธ์ที่หลากหลายมีผลกระทบต่อคะแนน

เบเกอร์ (Baker 2004 : 63 : 01A : 392) ได้วิจัยเพื่อค้นคว้าหาอิทธิพลของการสอนทักษะการเขียนที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนเกรด 10 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับบทเรียนเกี่ยวกับการเขียนที่แสดงโครงสร้างของเนื้อหาและนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับบทเรียนเกี่ยวกับความเข้าใจการอ่านที่ใช้สื่อการเรียนเปรียบเทียบ พบว่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะที่ผ่านการทดลองตามขั้นตอนของระเบียบการวิจัยมีประสิทธิภาพสูงกว่าการจัดการเรียนการสอนปกติ การทดสอบหลังเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะ จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนมีการพัฒนาการเรียนก้าวหน้า และมีความพึงพอใจ ชื่นชม และเห็นคุณค่าของวิชาศิลปะเพิ่มขึ้น แบบฝึกทักษะจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และค้นพบตัวเองได้ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรักชอบและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาไทย ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารตามตำรา หลักสูตรการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะได้ศึกษางานวิจัยของ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2545 : 114) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านกุดน้ำใส กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 2

ภาพประกอบที่ 2 กรอบแนวความคิดในการวิจัย เรื่องการพัฒนาการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ